

Mathematics

Kagamitan ng Mag-aaral
Tagalog

Yunit 3

Ang kagamitan sa pagtuturong ito ay magkatuwang na inihanda at sinuri ng mga edukador mula sa mga publiko at pribadong paaralan, kolehiyo, at / o unibersidad. Hinihikayat namin ang mga guro at ibang nasa larangan ng edukasyon na mag-email ng kanilang puna at mungkahi sa Kagawaran ng Edukasyon sa action@deped.gov.ph.

Mahalaga sa amin ang inyong mga puna at mungkahi.

**Kagawaran ng Edukasyon
Republika ng Pilipinas**

Math – Unang Baitang
Kagamitan ng Mag-aaral sa Tagalog
Unang Edisyon, 2012
ISBN: 978-971-9981-52-7

Paunawa hinggil sa karapatang-sipi. Isinasaad ng Seksiyon 176 ng Batas Pambansa Bilang 8293: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa ano mang akda ng Pamahalaan ng Pilipinas. Gayon pa man, kailangan muna ang pahintulot ng pamahalaan o tanggapan kung saan ginawa ang isang akda upang magamit sa pagkakakitaan ang nasabing akda. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang patawan ng bayad na *royalty* bilang kondisyon.

Ang mga akda / materyales (mga kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand names*, tatak o *trademarks*, atbp.) na ginamit sa aklat na ito ay sa nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsikapang mahanap at mahingi ang pahintulot ng mga may karapatang-ari upang magamit ang mga akdang ito. Hindi inaangkin ni kinakatawan ng mga tagapaglathala (*publisher*) at may-akda ang karapatang-aring iyon.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Br. Armin A. Luistro FSC
Pangalawang Kalihim: Dr. Yolanda S. Quijano
Kawaksing Kalihim: Dr. Elena R. Ruiz

Mga Bumuo ng Kagamitan ng Mag-aaral

Convenor: Ian June Garces, Ph.D.

Consultant at Koordinator: Soledad A. Ulep, Ph.D.

Mga Manunulat: Soledad A. Ulep, Ph.D., Lydia M. Landrito, Edna G. Callanta, Allan M. Canonigo, Dana M. Ong, Guillermo P. Bautista, Jr., Erlina R. Ronda, Teresita R. Mañalac, Gladys Nivera, at Shirley Remoto

Mga Kontribyutor: Avelina Salvador, Remyllinda Soriano, Maricar D. Agao, Maricar Alamon, Emerenciana T. Angeles, Felipa Bassig, Nely Baylon, Ofelia Chingcuanco, Irene R. Chua, John Antonio Daganta, Mary Jean dela Cruz, Robecil O. Endozo, Rosalinda Formeloza, Lourdes Hulipas, Juvylennie Nardo, Michelle S. Silva, at Ma. Corazon Silvestre

Mga Tagasuri ng Nilalaman: Soledad A. Ulep, Ph.D., Lydia M. Landrito, Edna G. Callanta, Rogelio O. Doñes, Ph.D., at Robesa R. Hilario

Mga Tagasuri ng Wika: Minda Blanca Limbo at Lourdes Z. Hinampas

Mga Tagasalin: Agnes G. Rolle, Nida C. Santos, Flora R. Matic, Minerva C. David, Elvira E. Seguerra, Ma. Rita T. Belen, at Grace U. Salvatus

Mga Gumuhit ng Larawan: Erich D. Garcia, Eric C. de Guia, Fermin M. Fabella, Deo R. Moreno, Amphy B. Ampong, Jayson R. Gaduena, Lemuel P. Valle, Jr., Bienvenido E. Saldua, at Jayson O. Villena

Mga Naglayout: Aro R. Rara, John Rey T. Roco, at Ma. Theresa M. Castro

Encoder: Earl John V. Lee

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education-Instructional Materials Council Secretariat (DepEd-IMCS)

Office Address: 2nd Floor Dorm G, PSC Complex, Meralco Avenue
Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (02) 634-1054 or 634-1072

E-mail Address: imcsetd@yahoo.com

Mga Nilalaman

YUNIT 3

Pagbabawas ng Isahang Bilang na May Minuend Hanggang 18	213
Pagbabawas ng 1-2 Bilang Hanggang 99 nang Walang Pagpapangkat	218
Pagbabawas ng Bilang na May Pangkatan sa Pinahabang Pamamaraan o Expanded Form	225
Pagbabawas ng Isahan-Dalawahang Bilang Hanggang 99 na May Pagpapangkat	230
Pagkukuwenta sa Isip ng Pagbabawas ng Isahang Bilang mula sa Minuends na Hanggang 18	238
Pagkukuwenta sa Isip ng Pagbabawas ng Isahang Bilang mula sa Minuend Hanggang 99	243
Paglutas ng Suliranin na Ginagamitan ng Pagbabawas	248
Paglutas ng Suliranin na Ginagamitan ng Pagbabawas	252
Sangkapat ng Isang Buo	257
Sangkapat ng Isang Buo	262
Sangkapat $\frac{1}{4}$ ng isang Set	271
Hugis ng mga Bagay	283
Pagguhit ng Hugis	286
Three-Dimensional Objects.....	290
Pagbuo ng mga Salitang Hugis	294
Bilang at Katangian ng mga Patterns.....	301

YUNIT 3

Pagbabawas ng Isahang Bilang na May Minuend Hanggang 18

Pampasiglang Gawain

Si Ben ay may 9 na holen.
Ibinigay niya ang 4 sa kaniyang kaibigan.
Ilang holen ang natira sa kaya?

9 na holen bawasan ng 4.

$9 - 4 = 5$. Kaya, 5 holen ang natira kay Ben.

$9 - 4$ ay maaaring basahin ng 9 bawasan ng 4 ay 5

$$\begin{array}{ccccccc} 9 & - & 4 & = & 5 & \longrightarrow & \text{Natira o } \mathbf{Difference} \\ \downarrow & & \downarrow & & & & \\ \mathbf{Minuend} & & \mathbf{Subtrahend} & & & & \end{array}$$

Pansinin na ang $5 + 4 = 9$ sapagkat ang pagdaragdag ay kabaligtaran ng pagbabawas.

Kung magbabawas ng isahang bilang na may **minuend** hanggang 18,

- ipakita ang detalye ng pagbabawas sa pamamagitan ng pagdrowing ng parehong dami ng bagay.
- alisin ang mga bagay na itinuturing na **subtrahend** sa pamamagitan ng paglalagay ng ekis.
- bilangin ang mga bagay na walang ekis. Natira o **Difference** ang tawag dito.

Pagsasanay 1

Pag-aralan ang **set** ng mga larawan.

Piliin ang wastong pamulang pangungusap.

Isulat ang inyong sagot sa inyong kuwaderno.

1.

a. $7 + 2 = 9$

b. $7 - 5 = 2$

c. $5 + 2 = 7$

2.

a. $9 - 6 = 3$

b. $9 - 3 = 6$

c. $6 + 3 = 9$

3.

a. $12 - 8 = 4$

b. $12 - 4 = 8$

c. $8 + 4 = 12$

4.

a. $16 - 5 = 11$ b. $16 - 11 = 5$ c. $10 + 6 = 16$

5.

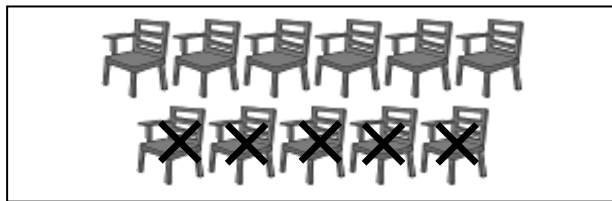

a. $12 + 6 = 18$ b. $18 - 12 = 6$ c. $18 - 6 = 12$

Pagsasanay 2

Isulat ang pamilang na pangungusap para sa sumusunod na **set** ng bagay. Isulat ang inyong sagot sa inyong kuwaderno.

Halimbawa:

$$11 - 5 = 6$$

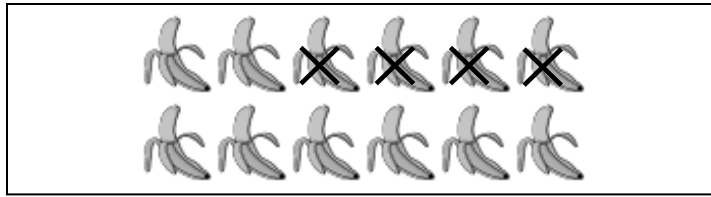
1.

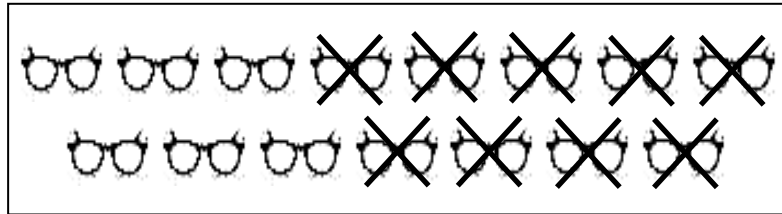
2.

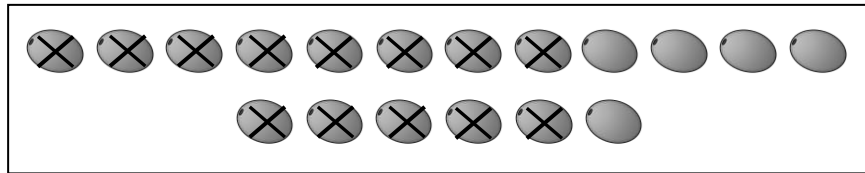
3.

4.

5.

Pagsasanay 3

Gumuhit ng anumang **set** ng bagay upang ipakita ang bawat pangungusap na pamilang na pagbabawas. Isulat ang inyong sagot sa inyong kuwaderno.

1. $9 - 7 = \square$

2. $14 - 3 = \square$

3. $16 - 5 = \square$

4. $17 - 8 = \square$

5. $18 - 9 = \square$

Gawaing-bahay

Magdrowing ng anumang **set** ng bagay na nagpapakita ng pagbabawas. Isulat ang angkop na pagbabawas na pamilang na pangungusap. Gawin ito sa inyong kuwaderno.

Pagbabawas ng 1-2 Bilang Hanggang 99 nang Walang Pagpapangkat

Pampasiglang Gawain

May 25 lobo ang tindera.
Nakabenta siya ng 12 lobo.
Ilang lobo ang natira?

Ang suliranin ay maaaring lutasin sa iba't ibang paraan.

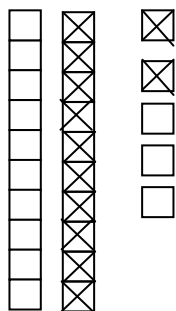
Paglutas 1: Paggamit ng **Hundred Chart**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

1. Hanapin ang **minuend** sa **Hundred Chart**.
2. Simula sa **minuend**, bumilang pabalik na ang katumbas ng dami ng **subtrahend**.
3. Kulayan ang simbolo o numero na iyong binilang.

Kaya, 13 lobo ang natira sa tindera.

Paglutas 2: Gamit ang Sampuan (**Longs**) at Isahan (**Unit**)

Ginagamit natin ang 2 sampuan at 5 isahan upang ipakita ang 25. Nilalagyan natin ng ekis ang 1 sampuan at 2 isahan upang ipakita ang 12, ang bilang na ibinawas sa 25. Ang 1 sampuan at 3 isahan na walang ekis (X) ang nagpapakita ng sagot na 13. Kaya, $25 - 12 = 13$.

Maaari nating mapaikli ang mga pamaraan ng pagbabawas ng dalawahang bilang mula sa dalawahang bilang nang walang pagpapangkat gaya ng:

$$\begin{array}{r} 25 \\ - 12 \\ \hline 13 \end{array}$$

- Isulat ang **subtrahend** sa ibaba ng **minuend**. Tiyaking magkakatapat ang mga bilang.
- Bawasin ang isahang bilang na **subtrahend** mula sa isahang bilang na **minuend**. Ihanay rin ito sa tapat ng isahang bilang.
- Bawasin ang sampuang bilang ng **subtrahend** mula sa sampuang bilang ng **minuend**.
- Isulat ang sagot sa ibaba ng linya. Ihanay rin ito sa tapat ng sampuang bilang.

Pagsasanay 1

Gamitin ang **Hundred Chart** upang makita ang sagot sa sumusunod na pamilang na pangungusap na pagbabawas. Isulat ang inyong sagot sa inyong kuwaderno. Maaaring gamitin ang sariling **Hundred Chart**.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

- $26 - 23 = \underline{\hspace{2cm}}$
- $59 - 35 = \underline{\hspace{2cm}}$
- $68 - 44 = \underline{\hspace{2cm}}$
- $75 - 42 = \underline{\hspace{2cm}}$
- $78 - 46 = \underline{\hspace{2cm}}$
- $77 - 12 = \underline{\hspace{2cm}}$
- $79 - 55 = \underline{\hspace{2cm}}$
- $98 - 83 = \underline{\hspace{2cm}}$
- $96 - 54 = \underline{\hspace{2cm}}$
- $99 - 47 = \underline{\hspace{2cm}}$

Pagsasanay 2

Gamitin ang sampuan (**longs**) at isahan (**unit**) upang ipakita ang sumusunod na pamilang na pangungusap na pagbabawas. Isulat ang inyong sagot sa inyong kuwaderno.

$$1. 26 - 13 = \underline{\quad\quad}$$

$$2. 38 - 27 = \underline{\quad\quad}$$

$$3. 35 - 22 = \underline{\quad\quad}$$

$$4. 48 - 35 = \underline{\quad\quad}$$

$$5. 58 - 47 = \underline{\quad\quad}$$

Pagsasanay 3

Hanapin ang sagot o **difference** nang hindi gumagamit ng sampuan (**longs**) at isahan(**unit**) o **Hundred Chart**. Isulat ang inyong sagot sa inyong kuwaderno.

1. $25 - 4 = \underline{\quad}$

11. $85 - 63 = \underline{\quad}$

2. $28 - 5 = \underline{\quad}$

12. $86 - 55 = \underline{\quad}$

3. $39 - 8 = \underline{\quad}$

13. $87 - 32 = \underline{\quad}$

4. $48 - 7 = \underline{\quad}$

14. $89 - 63 = \underline{\quad}$

5. $48 - 16 = \underline{\quad}$

15. $96 - 54 = \underline{\quad}$

6. $56 - 11 = \underline{\quad}$

16. $97 - 45 = \underline{\quad}$

7. $66 - 23 = \underline{\quad}$

17. $96 - 67 = \underline{\quad}$

8. $75 - 32 = \underline{\quad}$

18. $98 - 73 = \underline{\quad}$

9. $73 - 41 = \underline{\quad}$

19. $99 - 57 = \underline{\quad}$

10. $76 - 44 = \underline{\quad}$

20. $99 - 82 = \underline{\quad}$

Gawaing-bahay

Basahing mabuti ang sumusunod na suliranin. Isulat ang pamilang na pangungusap at sagot sa papel.

1. Bumasa si Mel ng 68 pahina ng isang aklat. Bumasa rin si Joel ng 36 na pahina ng kaparehong aklat. Ilang pahina ang kalamangan ng binasa ni Mel kay kay Joel? Pamilang na Pangungusap: _____
Paglutas:

2. Si Bb. Cruz ay may 68 papel na may kulay. Ibinigay niya sa kaniyang mag-aaral ang 45 para sa kanilang gawain sa sining. Ilang papel na may kulay ang natira sa kaniya?
Pamilang na Pangungusap: _____
Paglutas:

3. May 58 holen si Ricky. Ibinigay niya ang 25 holen sa kaniyang mga kaibigan. Ilang holen ang natira sa kaniya?
Pamilang na pangungusap: _____
Paglutas:

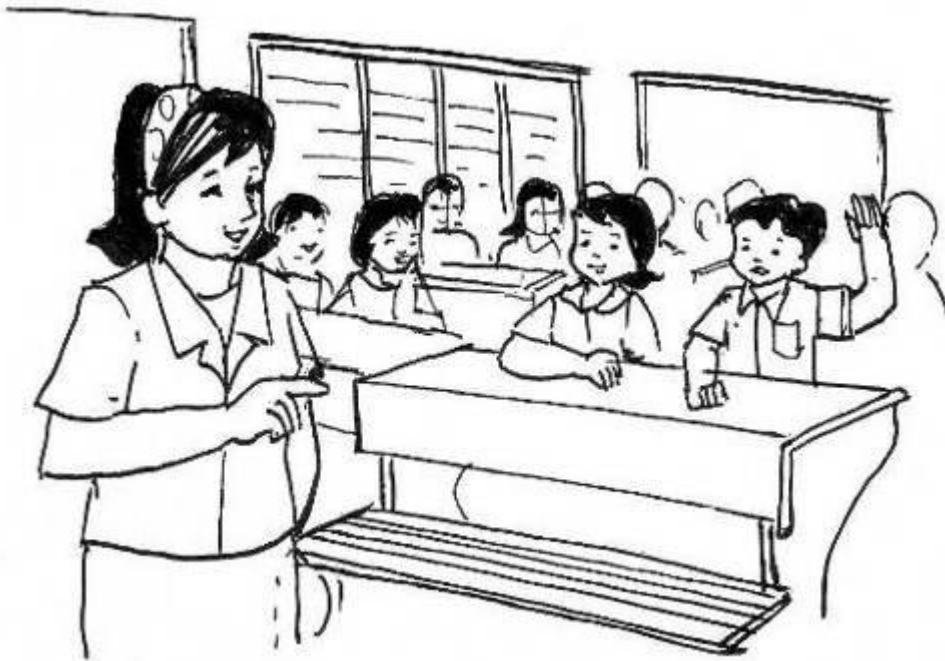
4. May 57 kendi si Hanesa. Si Loraine naman ay may 43. Ilang kendi ang lamang ni Hanesa kay Loraine?
Pamilang na Pangungusap: _____
Paglutas:

5. Nangangailangan ng 32 dosenang rosas si Aling Alice para sa pagdiriwang ng kanilang pista. Binigyan siya ng kaniyang anak na lalake ng 21 dosenang rosas. Ilang pang dosenang rosas ang kailangan niya?
Pamilang na Pangungusap: _____
Paglutas:

Pagbabawas ng Bilang na May Pangkatan sa Pinahabang Pamamaraan o Expanded Form

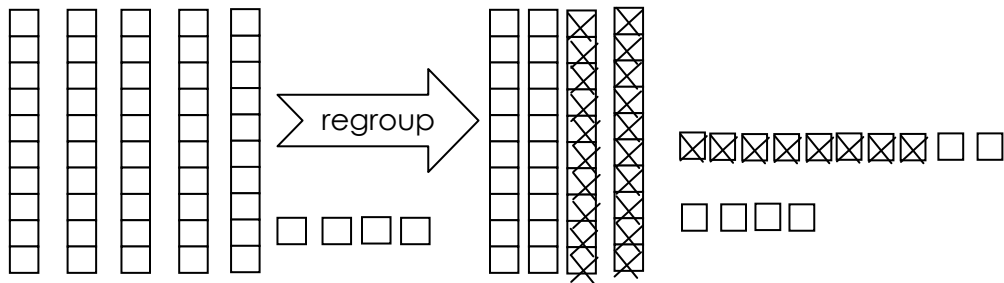
Pampasiglang Gawain

May 28 babae sa Baitang 1- Camia. May 54 na mag-aaral sa klase? Ilan ang lalaki?

Paglutas 1: Gamit ang Sampuan (**Longs**) at Isahan (**Units**)

Sa bilang na 54 gamit ang sampuan (**longs**) at isahan (**unit**) hindi maaaring ibawas ang 8 isahan sa 4 na isahan kaya magpapangkat tayo, papalitan natin ang 1 sampuan ng 10 isahan, mayroon na tayong 4 na sampuan at 14 na isahan.

Ang sampuan at isahan na walang ekis ang bilang ng lalaki. Ito ay 2 sampuan at 6 na isahan na ibig sabihin ay 26. Kaya, may 26 na lalaki sa klase.

Ang pamamaraan ay nagpapakita sa atin na $54 - 28 = 26$.

Subalit, ang paggamit ng pamamaraan na sampuan at isahan ay sadyang matagal at nakapapagod, kaya gagamitin natin ang pinahabang pamamaraan.

Paglutas 2: Gamit ang Pinahabang Pamamaraan o **Expanded Form**

$$\begin{array}{r}
 \begin{array}{r}
 40 \\
 \cancel{50}
 \end{array}
 +
 \begin{array}{r}
 14 \\
 \cancel{4}
 \end{array} \\
 - 20 + 8 \\
 \hline
 20 + 6
 \end{array}$$

Pansinin na $20 + 6 = 26$. Kaya, may 26 na lalaki sa klase.

Sa pagbabawas ng dalawahang bilang na may pagpapangkat sa pinahabang pamamaraan o

expanded form :

1. Ipahayag ang **minuend** at **subtrahend**.
2. Kunin ang 1 sampuan mula sa **minuend**.

3. Pangkatin sa pamamagitan ng pagpapalit ng 1 sampuan sa 10 isahan.
4. Bawasin ang bilang na nasa isahan pagkatapos, ang bilang naman sa sampuan.
5. Pagsamahin ang kinalabasang bilang upang makuha ang sagot.

Pagsasanay 1

Gamitin ang sampuan at isahan upang makita ang bawat sagot. Isulat ang inyong sagot sa inyong kuwaderno.

1. $25 - 18 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. $32 - 26 = \underline{\hspace{2cm}}$

3. $44 - 35 = \underline{\hspace{2cm}}$

4. $51 - 37 = \underline{\hspace{2cm}}$

5. $67 - 29 = \underline{\hspace{2cm}}$

Pagsasanay 2

Gamitin ang pinahabang pamamaraan ng bilang upang masagot ang sumusunod. Isulat ang inyong sagot sa inyong kuwaderno.

$$2. 61 - 47 = \square$$

$$2. 72 - 59 = \square$$

$$3. 53 - 24 = \square$$

$$4. 84 - 66 = \square$$

$$5. 91 - 35 = \square$$

Gawaing-bahay

Lutasin ang sumusunod na suliranin sa iba't ibang paraan. Gawin ito sa inyong kuwaderno.

1. May 34 na kahon ng tsokolate si Ken. Ibinigay niya ang 16 na kahon sa kaniyang nanay. Ilang kahon ng tsokolate ang natira kay Ken?
2. Si Minda ay may 46 na **popsicle sticks** at 29 naman ang kay Maricar. Ilang lamang ng **popsicle sticks** ni Minda kay Maricar?
3. Namitas ng 42 mangga si Lito samantalang 28 naman ang napitas ni Marlyn. Ilang lamang ng manggang pinitas ni Lito sa pinitas ni Marlyn?
4. May 85 pahinang aklat si Ruth. Nabasa na niya ang 48 pahina. Ilang pahina pa ang kailangang basahin ni Ruth?
5. Umorder si Dita ng 90 kilo ng harina sa isang tindahan. Kaninang umaga, 68 kilo ang nadala na sa kaniya. Ilang kilo pa ang kailangang ihatid sa kaniya?

Pagbabawas ng Isahan-Dalawahang Bilang Hanggang 99 na May Pagpapangkat

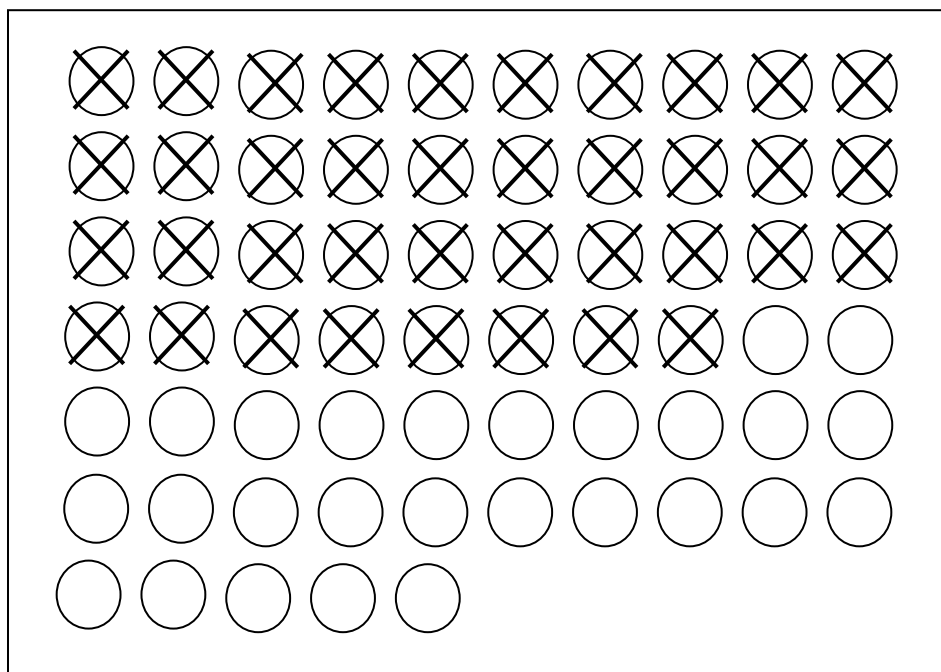
Pampasiglang Gawain

May 65 pirasong balut ang magtitinda.
Naibenta niya ang 38. Ilang piraso pa ng balut
ang kailangan niyang ibenta?

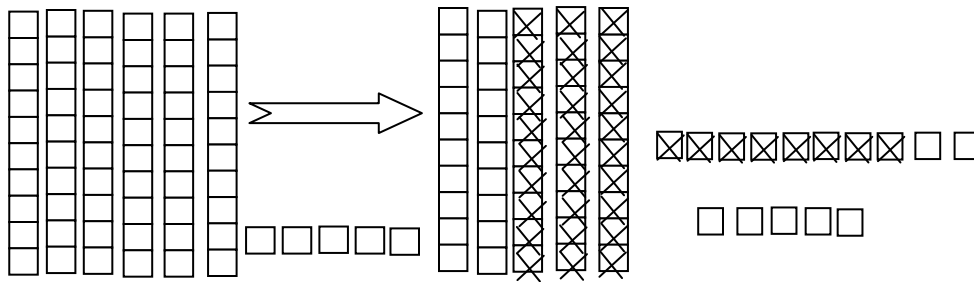
Paglutas 1: Paggamit ng Pakitang-larawan

Magdrowing ng 65 balut. Lagyan ng ekis ang 38 balut. Ang bilang ng balut na walang ekis ay 27. Ito ang bilang ng balut na kailangang ibenta ng magtitinda.

Paglutas 2: Paggamit ng Sampuan at Isahan

Ipakita ang 65 sa pamamagitan ng 6 na sampuan at 5 isahan. Sa ipinakita na 65 gamit ang sampuan at isahan, hindi maaaring ibawas ang 8 sampuan sa 5 isahan. Kaya, ang 1 sampuan ay ipapalit sa 10 isahan na ang kabuuan ay 15 isahan. Kaya nman, maaari nang ibawas ang 3 sampuan at 8 isahan o 38.

Ang sampuan at isahan na walang ekis ang bilang ng balut na kinakailangan pang ibenta ng magtitinda. Ito ang dalawang sampuan at 7 isahan. Kaya, may 27 balut na kailangan pang ibenta ng magtitinda.

Paglutas 3: Paggamit ng Pinahabang Pamamaraan
 o **Expanded Form**

Ipinakikita natin ang 65 at 38 sa pinahabang pamamaraan o **expanded form**.

Magiging ganito:

$$\begin{array}{r}
 \begin{array}{r}
 50 \qquad 15 \\
 \cancel{60} + \cancel{5} \\
 \\
 - 30 + 8 \\
 \hline
 20 + 7
 \end{array}
 \end{array}$$

Pansinin na $20 + 7 = 27$. Kaya may 27 balut pa ang dapat ibenta ng magtitinda.

Paglutas 4: Paggamit ng **Algorithm**

Pansinin na ang 3 paraan ng paglutas ay maaaring ipakita sa kaparehong pamilang na pangungusap. Ito ay,

$$65 - 38 = 27$$

$$\begin{array}{r} \overset{5}{\cancel{6}}15 \\ - 38 \\ \hline 27 \end{array}$$

Kabuuan:

Sa pagbabawas na may pagpapangkat ng mga bilang na may **minuends** na hanggang 99 sinusunod natin ang mga hakbang na ito:

Halimbawa: Hanapin $83 - 29$.

Isulat ang pagbabawas na pamilang na parirala nang pahay.

$$\begin{array}{r} 83 \\ - 29 \\ \hline \end{array}$$

Pangkatin ang **minuend**.

$$\begin{array}{r} \overset{7}{8}13 \\ - \underline{29} \end{array}$$

Magbawas mula sa isahan.

$$\begin{array}{r} \overset{7}{\cancel{8}}13 \\ \underline{29} \\ 54 \end{array}$$

Kaya, $83 - 29 = 54$.

Pagsasanay 1

Magdrowing ng **set** ng bagay na nagpapakita ng pagbabawas sa ibaba. Isulat ang tamang sagot sa papel.

1. $22 - 16 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. $24 - 17 = \underline{\hspace{2cm}}$

3. $31 - 18 = \underline{\hspace{2cm}}$

4. $33 - 24 = \underline{\hspace{2cm}}$

5. $40 - 29 = \underline{\hspace{2cm}}$

Pagsasanay 2

Hanapin ang sagot gamit ang pinahabang pamamaraan o **expanded form**. Isulat ang tamang sagot sa papel.

$$\begin{array}{r} 1. \quad 22 \\ - 16 \\ \hline \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6. \quad 53 \\ - 25 \\ \hline \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2. \quad 35 \\ - 27 \\ \hline \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7. \quad 61 \\ - 49 \\ \hline \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3. \quad 45 \\ - 18 \\ \hline \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8. \quad 77 \\ - 58 \\ \hline \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4. \quad 42 \\ - 24 \\ \hline \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9. \quad 83 \\ - 69 \\ \hline \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5. \quad 52 \\ - 35 \\ \hline \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10. \quad 94 \\ - 56 \\ \hline \hline \square \end{array}$$

Pagsasanay 3

Hanapin ang sagot gamit ang **algorithm**. Isulat ang sagot sa isang papel.

1. $25 - 19 = \square$	6. $64 - 35 = \square$
2. $35 - 27 = \square$	7. $76 - 39 = \square$
3. $43 - 24 = \square$	8. $82 - 65 = \square$
4. $51 - 23 = \square$	9. $96 - 47 = \square$
5. $54 - 38 = \square$	10. $98 - 89 = \square$

Gawaing-bahay

Lutasin ang sumusunod na suliranin.
Ipakita kung paano mo nakuha ang sagot. Isulat ang inyong sagot sa inyong kuwaderno.

1. May 46 na selyo si Rose sa kaniyang album. Ibinigay niya ang 29 sa kaibigan niyang si Anne. Ilang selyo ang natira kay Rose?
2. Naghain si Lola ng 72 biskuwit sa mga panauhin. May natirang 38 biskuwit. Ilang biskuwit ang nakain?
3. May 84 na bata sa Baitang I - Rosal. Ang lalaki ay 45. Ilang babae?
4. May 65 balot ng kendi si Jennifer. Samantalang 81 balot naman ang kay Florence. Ilang balot ng kendi ang lamang ni Florence kay Jennifer?
5. Kailangan ni Sam na bumili ng 92 **hamburgers** para sa pagdiriwang ng kaniyang kaarawan. Nangako na magbibigay ng 59 na **hamburgers** ang kaniyang kaibigan na si Jenia. Ilang **hamburger** pa ang kailangang bilhin ni Sam para sa kaniyang kaarawan?

Pagkukuwenta sa Isip ng Pagbabawas ng Isahang Bilang mula sa Minuends na Hanggang 18

Pampasiglang Gawain

Si Ian ay may 18 prutas sa basket.
Kinuha niya ang 6 na prutas mula sa basket at ibinigay ito sa kaniyang nanay.
Ilan ang natirang prutas sa basket?

Paglutas 1: Paggamit ng **algorithm**

$$\begin{array}{r} 18 \\ - 6 \\ \hline 12 \end{array}$$

$$8 - 6 = 2$$

Pagkatapos ilagay ang 1 sa unahan ng 2 at basahin ito bilang 12.

Samakatuwid, 12 prutas ang natira sa basket.

Paglutas 2: Pagbabawas ng bahagi

$$\begin{array}{r} 18 \\ - 6 \\ \hline \end{array}$$

$$8 - 6 = 2$$

$$10 + 2 = 12$$

Gamit ang isip, bawasin ang isahang bilang ng **subtrahend** mula sa isahang bilang ng **minuend**. Pagkatapos, idagdag ang **difference** sa sampu.

Kaya, $18 - 6 = 12$.

Samakatuwid, 12 prutas ang natira sa basket.

Paglutas 3: Pag-uugnay sa Sampu

$$\begin{array}{r} 18 \\ - 6 \\ \hline \end{array}$$

$$10 - 6 = 4$$

$$8 + 4 = 12$$

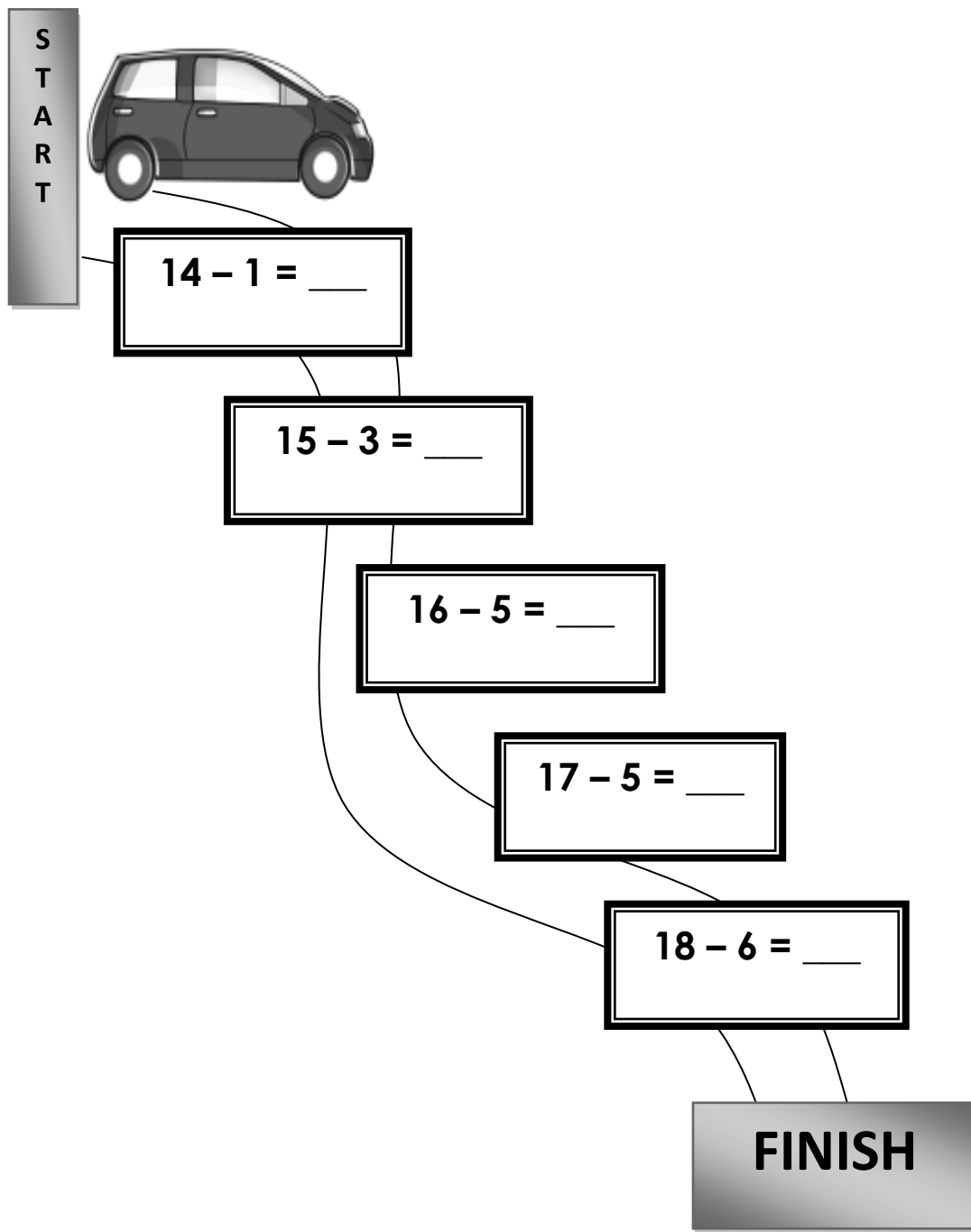
Gamit ang isip, tanggalin ang isahang bilang ng **minuend** upang maging 10. Sunod, bawasin ang **subtrahend** mula sa 10. Pagkatapos idagdag ang isahang bilang ng **minuend** sa natira o **difference**.

Kaya, $18 - 6 = 12$.

Samakatuwid, 12 prutas ang natira sa basket.

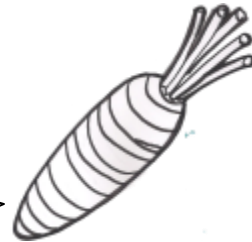
Pagsasanay 1

Tulongan natin ang tsuper upang marating niya ang dulo ng linya sa pamamagitan ng pagsagot sa sumusunod gamit ang isip :

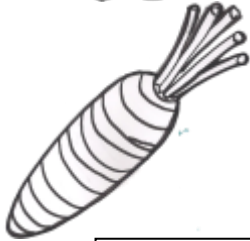

Pagsasanay 2

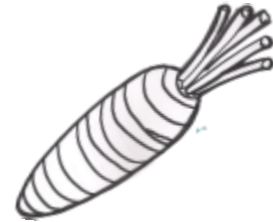
Tulongan natin ang kuneho na maubos ang **carrot** sa pamamagitan ng pagsagot sa sumusunod. Isulat ang iyong sagot sa papel.

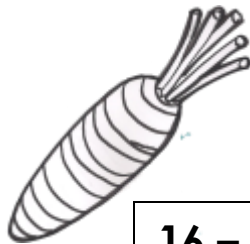
$$13 - 1 = \underline{\quad}$$

$$14 - 3 = \underline{\quad}$$

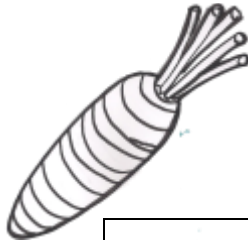
$$15 - 2 = \underline{\quad}$$

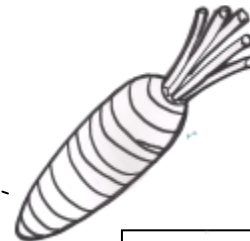
$$16 - 4 = \underline{\quad}$$

$$17 - 5 = \underline{\quad}$$

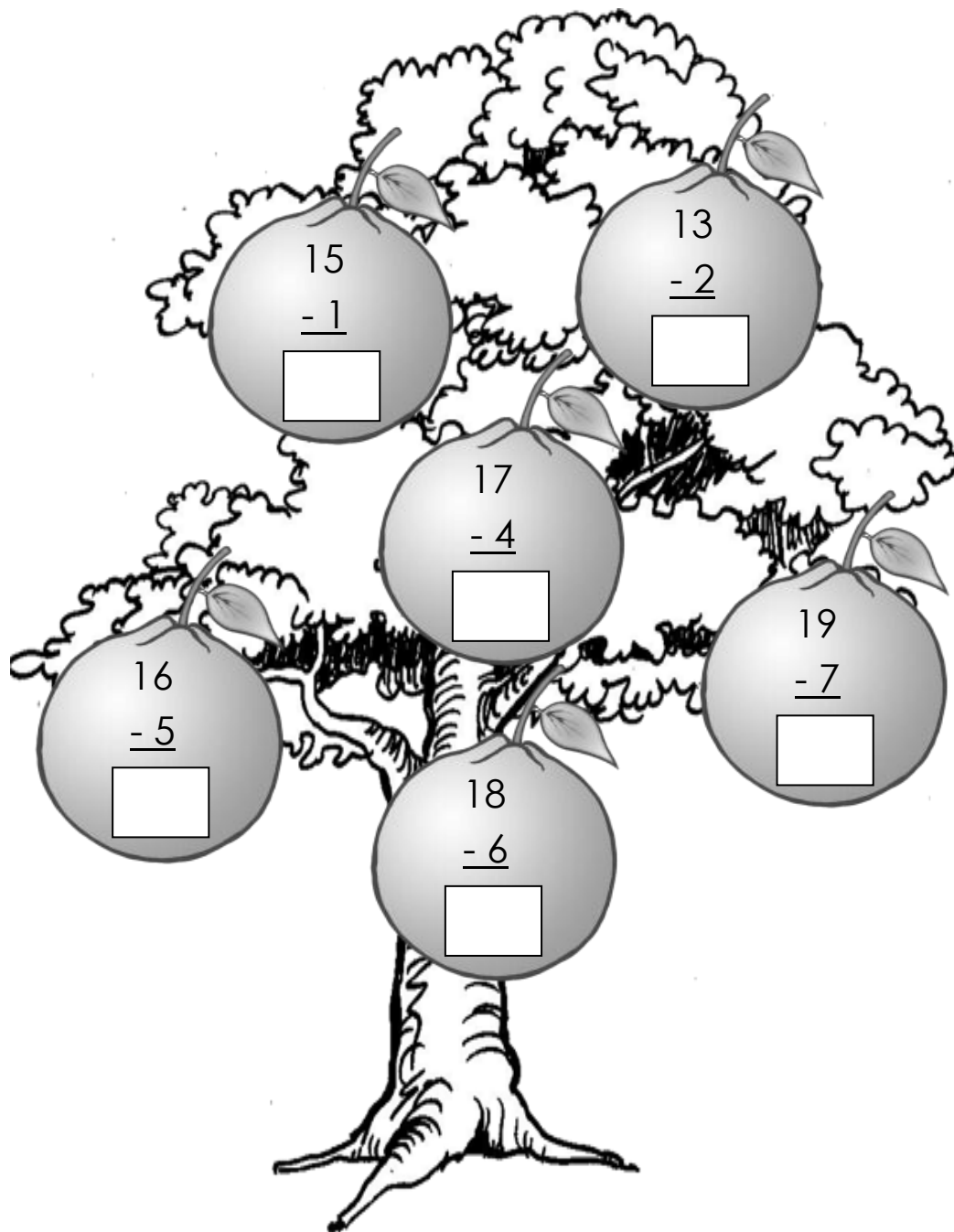
$$18 - 7 = \underline{\quad}$$

$$19 - 6 = \underline{\quad}$$

Gawaing-bahay

Tulongan natin si Kiko na pitasin ang mga bayabas sa pamamagitan ng pagsagot sa sumusunod. Isulat ang sagot sa isang papel.

Pagkukuwenta sa Isip ng Pagbabawas ng Isahang Bilang mula sa Minuend Hanggang 99

Pampasiglang Gawain

Bumili ng 37 bayabas si Marie sa palengke. Sa kaniyang pag-uwi, nasalubong niya ang kaniyang kaibigan. Ibinigay niya ang 6 na bayabas sa kaniyang kaibigan. Ilang bayabas ang natira sa kaniya?

Paglutas 1:

$$\begin{array}{r} 37 \\ -6 \\ \hline 31 \end{array}$$

$$37 = 30 + 7$$

$$7 - 6 = 1$$

$$1 + 30 = 31$$

Gamit ang isip, ipakita ang **minuend** sa pinahabang pamamaraan. Ibawas ang **subtrahend** mula sa mas mababang **addend** ng pinahabang pamamaraan. Idagdag ang kalabasan sa mas mababang **addend** ng pinahabang pamamaraan. Ang kabuuan o **sum** ang sagot.

Kaya, $37 - 6 = 31$, 31 bayabas ang natira.

Paglutas 2:

$$\begin{array}{r} 37 \\ -6 \\ \hline 31 \end{array}$$

$$37 = 30 + 7$$

$$30 - 10 = 20$$

$$10 - 6 = 4$$

$$4 + 7 = 11$$

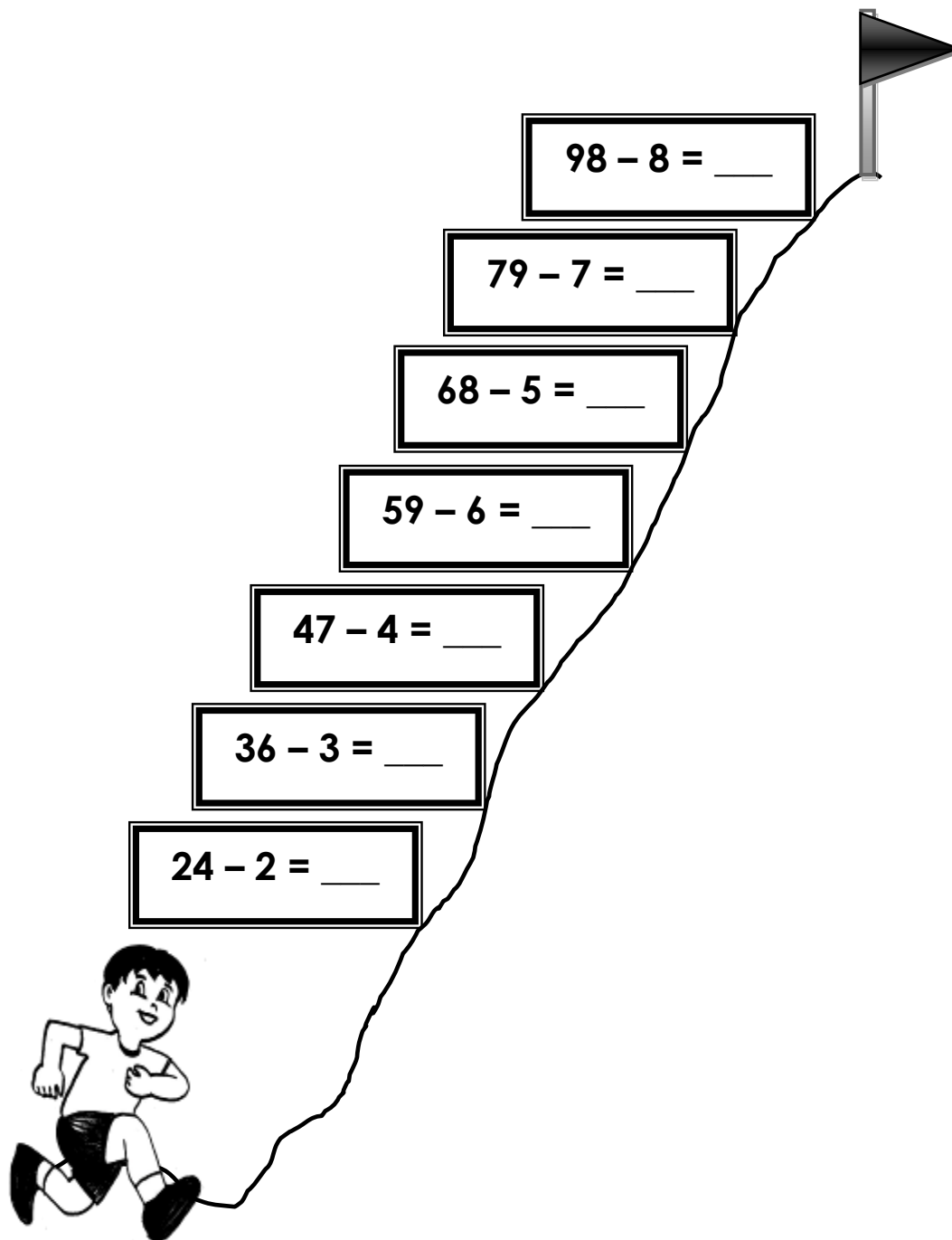
$$11 + 20 = 31$$

Gamit ang isip, ipakita ang **minuend** sa pinahabang pamamaraan. Pagkatapos, tanggalin ang 10 sa mas mataas na **addend** ng pinahabang pamamaraan. Ibawas ang **subtrahend** sa 10. Idagdag ang kinalabasang ito sa mas mababang **addend** ng pinahabang pamamaraan. Pagkatapos, pagsamahin ang sagot sa nakuhang bilang nang ibawas ang 10 sa mas mataas na **addend**. Ang kabuuan o **sum** ang sagot.

Kaya, $37 - 6 = 31$, 31 na bayabas ang natira.

Pagsasanay 1

Tulongan natin ang batang lalaki upang mabilis siyang makarating sa itaas. Sagutin ang sumusunod gamit ang isip.

Pagsasanay 2

Tulongan natin ang batang babae na pitasin ang lahat ng bulaklak sa pamamagitan ng pagsagot sa sumusunod gamit ang isip.

$$27 - 6 = \underline{\quad}$$

$$48 - 5 = \underline{\quad}$$

$$83 - 2 = \underline{\quad}$$

$$36 - 3 = \underline{\quad}$$

$$59 - 6 = \underline{\quad}$$

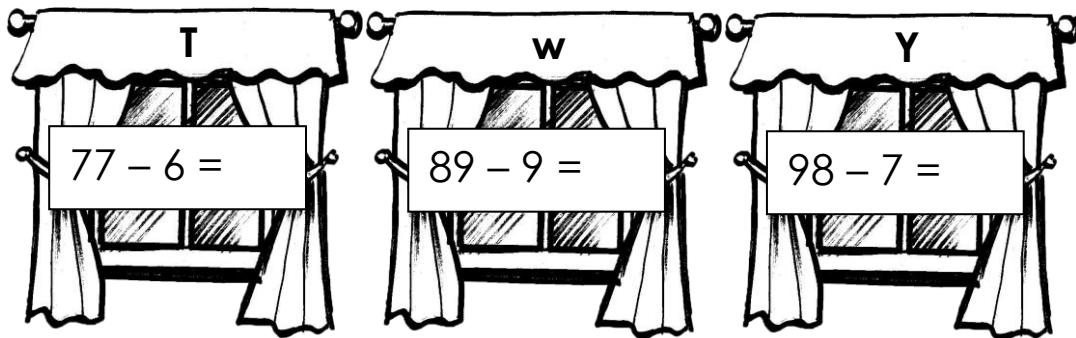
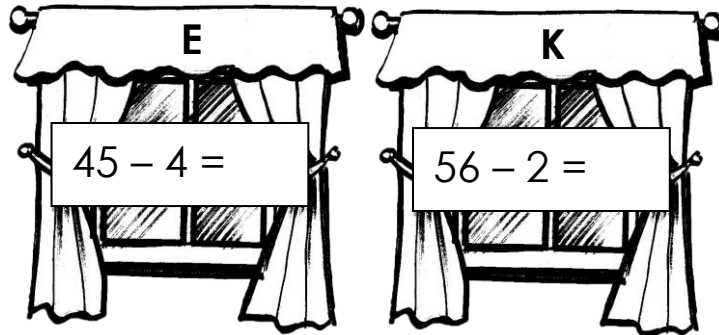
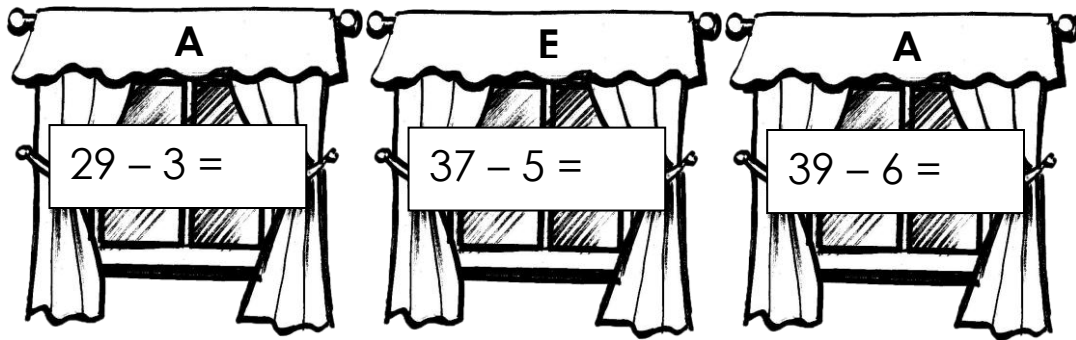
$$68 - 5 = \underline{\quad}$$

$$99 - 7 = \underline{\quad}$$

Gawaing-bahay

Ano ang ginagawa mo kapag ikaw ay nagbabawas ng bilang? Sagutin ang sumusunod. Isulat sa kahon ang letrang makikita sa bawat bintana na tutugma sa iyong sagot. Isulat sa inyong kuwaderno ang inyong sagot.

80	41

71	26	54	32

33	80	27	91

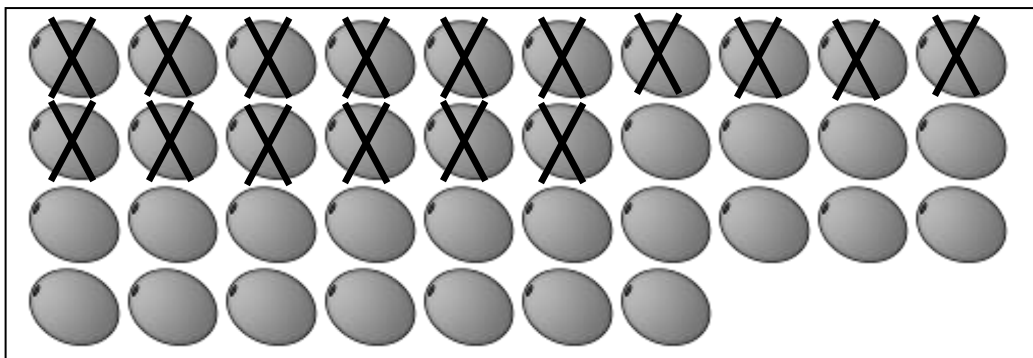
Paglutas ng Suliranin na Ginagamitan ng Pagbabawas

Pampasiglang Gawain

Namitas si Elvira ng 37 kamatis? Inilagay niya ang 16 na kamatis sa basket. Ilang kamatis ang wala sa basket?

Paglutas 1: Paggamit ng Drowing
 Gumuhit ng 37 kamatis at lagyan ng ekis ang 16.

Ang bilang ng kamatis na walang ekis ay 21.
 Kaya, 21 kamatis ang wala sa basket.

Paglutas 2: Paggamit ng **Algorithm** na Pagbabawas

$$\begin{array}{r} 37 \\ - 16 \\ \hline 21 \end{array}$$

Unahing ibawas ang nasa isahang bilang at isulat ang sagot sa ibaba. Pagkatapos, ibawas ang nasa sampuang bilang at isulat ang sagot sa ilalim ng guhit.

Kaya, 21 kamatis ang wala sa basket.

Paglutas 3: Paggamit ng Pinahabang Pamamaraan
 o **Expanded Form**

$$\begin{array}{r} 30 + 7 \\ - 10 + 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 30 - 10 = 20 \\ 7 - 6 = 1 \\ 20 + 1 = 21 \end{array}$$

Kaya, 21 kamatis ang wala sa basket
 Tandaan: Sa paglutas ng suliranin, sinusunod natin ang mga hakbang na ito.

Hakbang 1: Basahin at unawain ang suliranin. Upang maunawaan ang suliranin, tandaan ang ibinigay na detalye at kung ano ang suliraning itinatanong.

Hakbang 2: Pag-isipan kung paano lutasin ang suliranin. Maaaring gumamit ng drawing, sumulat ng pamilang na pangungusap, magdula-dulaan o magsagawa ng iba pang paraan.

Hakbang 3: Isagawa ang naisip na paraan. Gawin ang paraang sa palagay mo ay siyang pinakaangkop.

Hakbang 4: Patunayan ang sagot. Tiyakin kung ang sagot ay makatuwiran o makabuluhan.

Pagsasanay 1

Sagutin ang mga suliranin gamit ang iba't ibang paraan. Isulat sa inyong kuwaderno kung paano ang paglutas.

1. May 45 kandila si Riza. Ang kay Ruth ay 24. Ilan ang kalamangan ng kandila ni Riza sa kandila ni Ruth?
2. Bumili ng 42 itlog ang nanay. bPagkatapos niyang gumawa ng biskuwit, may 13 na natira. Ilang itlog ang ginamit ng nanay sa paggawa ng biskuwit?
3. Kumita ng 55 piso si Lea sa pagtitinda ng pandesal noong nakaraang linggo. Gusto niyang makabili ng krayola na may halagang 64

piso. Magkano pa ang perang kailangan niya para makabili ng krayola?

4. Pumunta sa palengke si Rowena at bumili ng 75 pirasong **popsicle stick** para sa kaniyang proyekto. Nang bilangin niya ang **popsicle stick**, nakita niyang 23 dito ang sira. Ilang **popsicle stick** ang hindi sira?

Gawaing-bahay

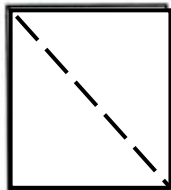
Sagutin ang suliranin gamit ang iba't ibang paraan. Isulat sa inyong kuwaderno kung paano ang paglutas.

1. Nag-uwi ng 26 na bayabas si Rebecca at 67 naman ang iniuwi ni Tino. Binigyan nila ng 28 bayabas ang kanilang nanay. Ilang bayabas ang natira sa kanilang dalawa?
2. May 25 piso si Kris. Gusto niyang bumili ng bagong lalagyan ng lapis na nagkakahalaga ng 98 piso. Binigyan siya ng 30 piso ng kaniyang nanay at sinabing humingi siya ng karagdagan sa kaniyang tatay. Magkano ang hihingin ni Kris sa kaniyang tatay para makabili siya ng bagong lalagyan ng lapis.

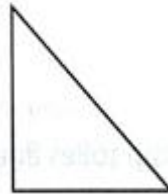
Kalahati ng Isang Buo

Pampasiglang Gawain

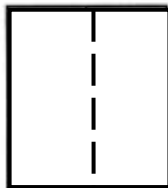
Si Karen ay may isang piraso ng kwadradong papel, nais niyang ibigay kay carlo ang kalahati ng papel.
Kung ikaw si Karen, paano mo hahatiin ang papel?

Isang buo

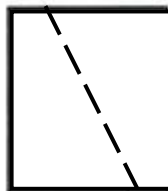
kalahati $\frac{1}{2}$

Isang buo

kalahati $\frac{1}{2}$

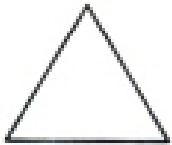

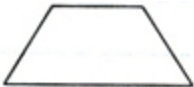

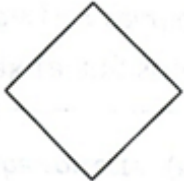

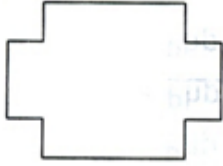

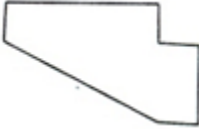
Isang buo

kalahati $\frac{1}{2}$

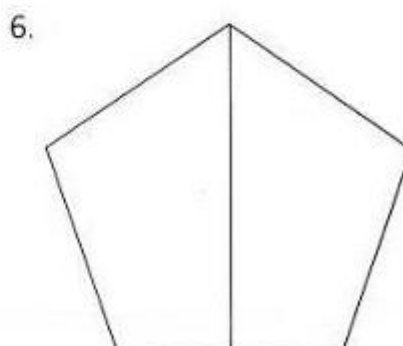
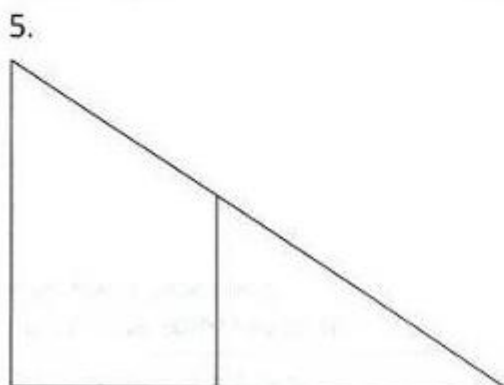
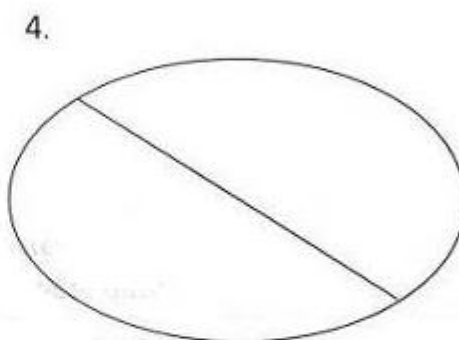
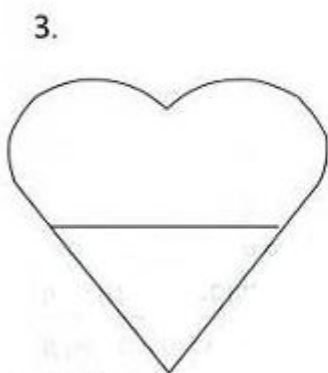
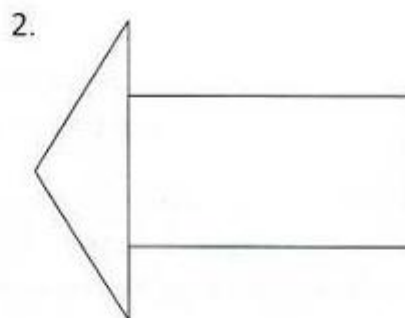
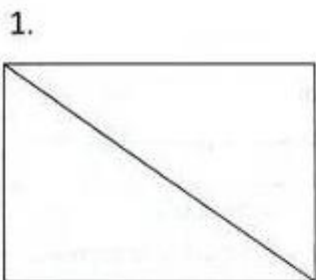
Pagsasanay 1

Bilugan ang hugis na nagpapakita ng kalahati ng isang buo. Isulat ang sagot sa inyong kuwaderno.

 Isang buo			$\frac{1}{2}$
 Isang buo			
 Isang buo			
 Isang buo			
 Isang buo			

Pagsasanay 2

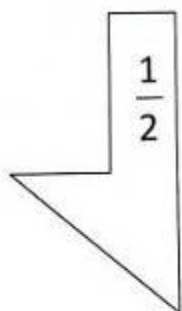
Kulayan ang $\frac{1}{2}$ bahagi ng larawan. Gawin ito sa inyong kuwaderno.

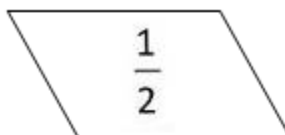
Pagsasanay 3

Iguhit ang kalahating bahagi ng isang buo. Gawin ito sa inyong kuwaderno.

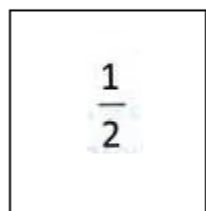
1.

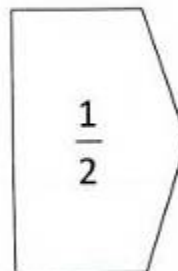
2.

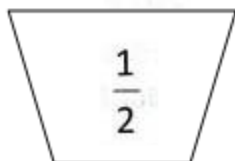
3.

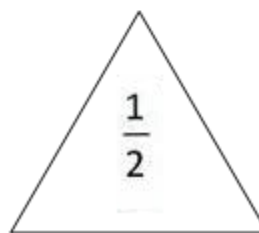
4.

5.

6.

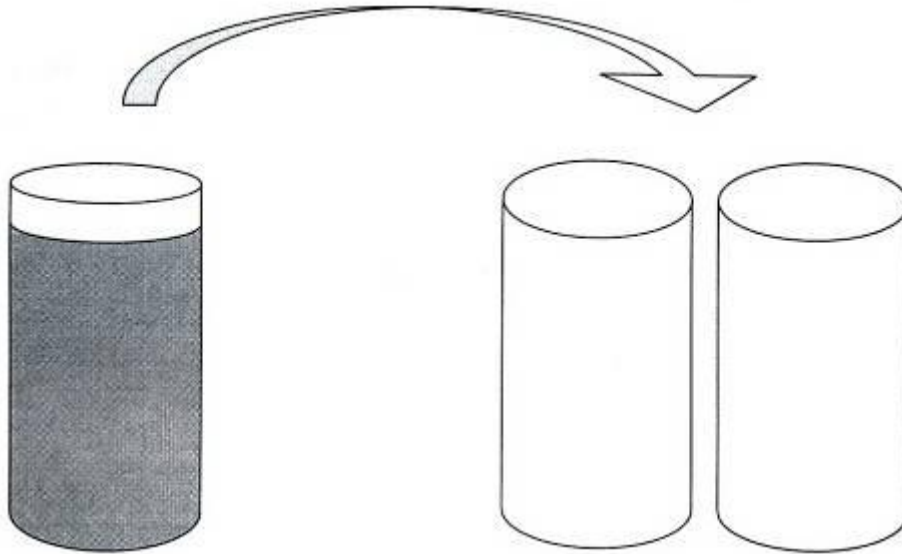

Gawaing-bahay

May isang baso ng **juice** si Luisa.

Hinati niya sa dalawang baso ang **juice**.

Iguhit sa papel ang dami ng **juice** sa bawat baso.

Sangkapat ng Isang Buo

Pampasiglang Gawain

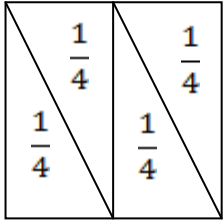
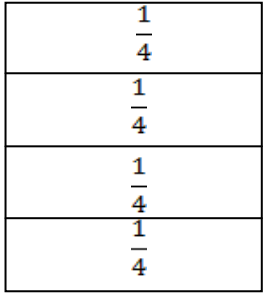
Nakaguhit sa ibaba ang larawan ng isang buong papel.

Ang buong papel ay hinati sa ibat ibang paraan upang ipakita ang apat na bahagi na may magkaparehong laki. Ang bawat bahagi ng buong papel ay sinasabing **one-fourth** o

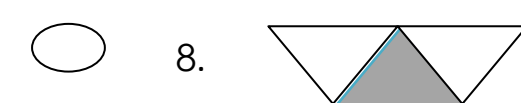
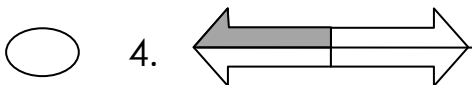
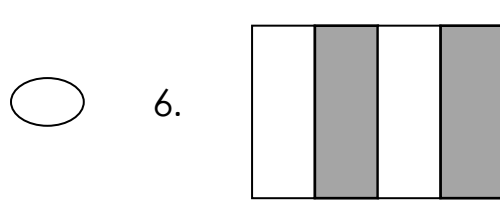
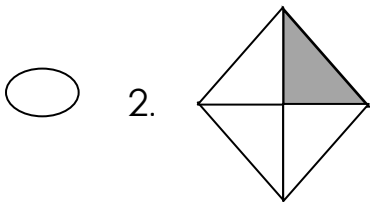
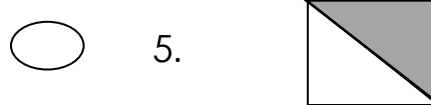
sangkapat, $\frac{1}{4}$.

	sangkapat	$\frac{1}{4}$
	sangkapat	$\frac{1}{4}$
	sangkapat	$\frac{1}{4}$

	Sangkapat	$\frac{1}{4}$
	sangkapat	$\frac{1}{4}$

Pagsasanay 1

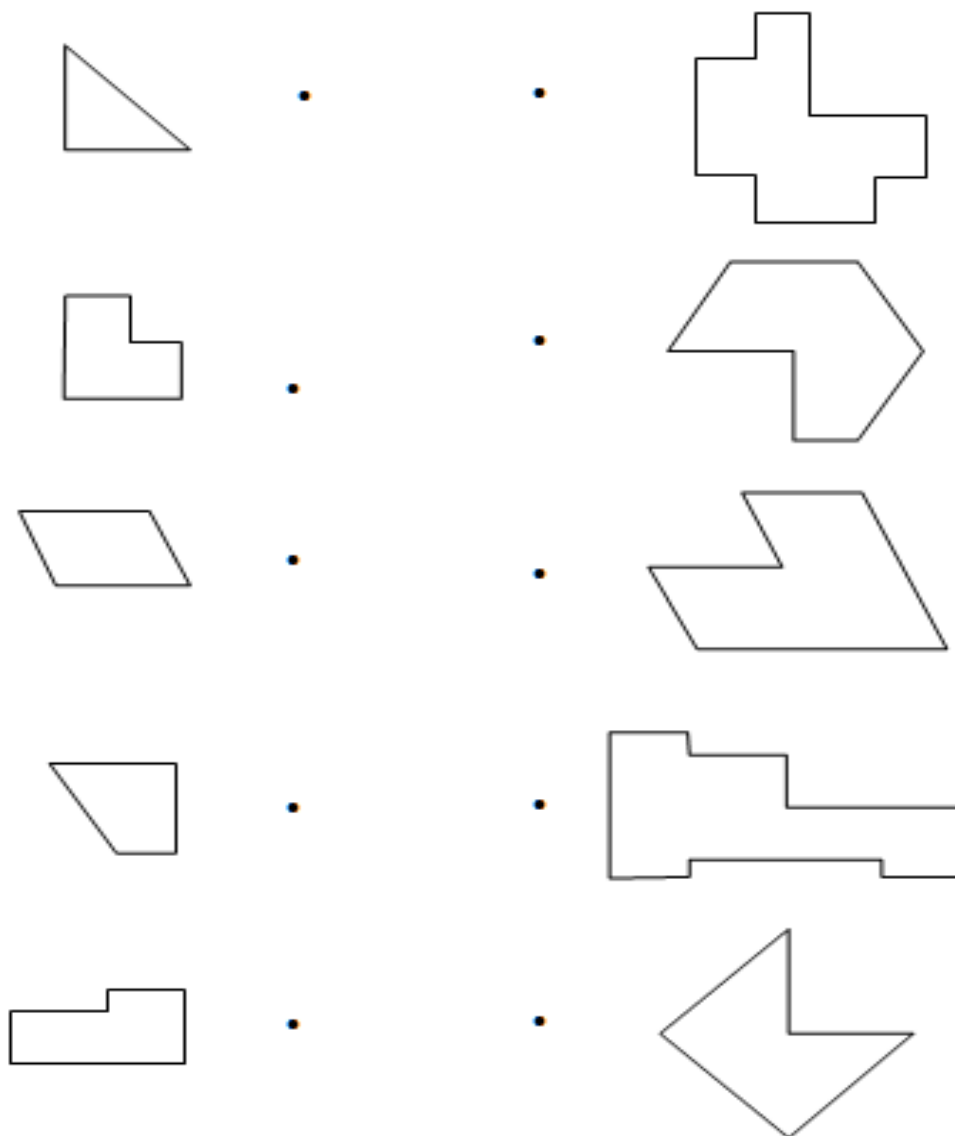
Lagyan ng ✓ ang loob ng bilog kung ang bahaging may kulay ay nagpapakita ng sangkapat.
(Magbibigay ang guro ng sipi ng pagsasanay).

Pagsasanay 2

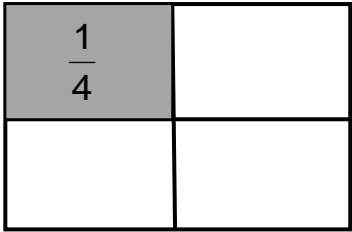
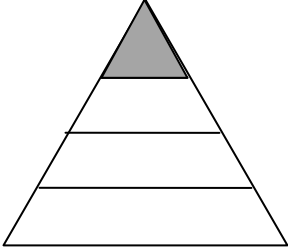
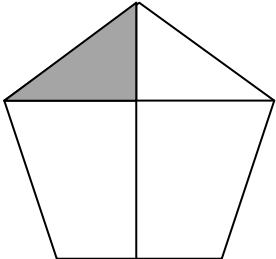
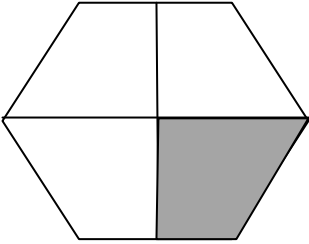
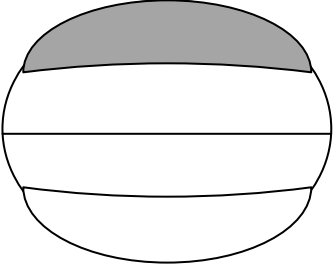
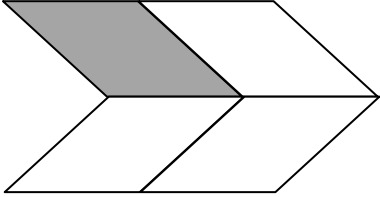
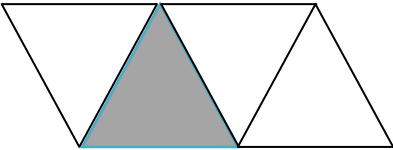

Hanapin ang sangkapat na bahagi ng isang buo. Padugtungin ng linya ang sangkapat na nawawalang bahagi at ng natitirang bahagi. Gawin ito sa isang papel.

Sangkapat na bahagi Natitirang bahagi ng Isang buo

Pagsasanay 3

Isulat ang sangkapat sa may kulay na bahagi kung pare-pareho ng isang buo at ekis X kung hindi. Sinagutan na ang bilang 1. Isulat ang inyong sagot sa inyong kuwaderno.

1. 	5.
2. 	6.
3. 	7.
4. 	8.

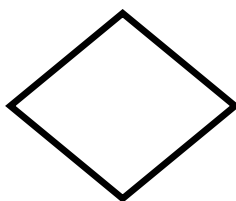
Gawaing-bahay

Ipinakikita sa larawan ang **one-fourth** o sangkapat na bahagi ng isang buo. Idrawing ang nawawalang bahagi upang mabuo ang larawan. Gawin ito sa inyong kuwaderno.

1.

2.

3.

Kalahati ng Isang Set

Pampasiglang Gawain

May anim na yoyo si Nora. Gusto niyang ibigay ang kalahati ng anim na yoyo sa kaniyang kuya. Ilang yoyo ang ibibigay niya?

Anim na yoyo ni Nora.

Paglutas 1: Isagawa

Nora

3 yoyo

Kuya

3 yoyo

Kalahati ng 6 ay 3.
Tatlong yoyo ang ibibigay ni Nora kay kuya.

Paglutas 2: Paggamit ng pakita-larawan

Magdrowing ng anim na yoyo. Lagyan ng ekis (X) at tsek (✓) ang mga yoyo. Gawin ito nang salitan ang yoyong may markang ekis (X) ay para kay Nora at ang may markang tsek (✓) ang bilang ng yoyong ibinigay kay kuya. Tatlong yoyo ang hawak ni kuya.

Nora Kuya Nora Kuya Nora Kuya

or

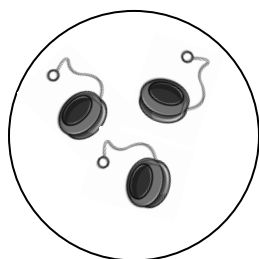

Kuya Nora Kuya Nora Kuya Kuya

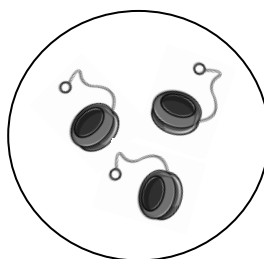
Extension:

Binigyan ni Nora ng 3 yoyo ang kaniyang kuya. Kung ito ay kalahati o kalahati ng kabuuang bilang ng kaniyang yoyo, ilan lahat ang yoyo ni Nora?

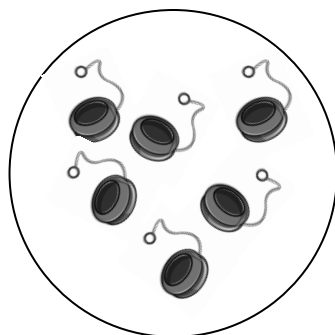
Maaaring paraan ng paglutas:

$\frac{1}{2}$ ng **set**

$\frac{1}{2}$ ng **set**

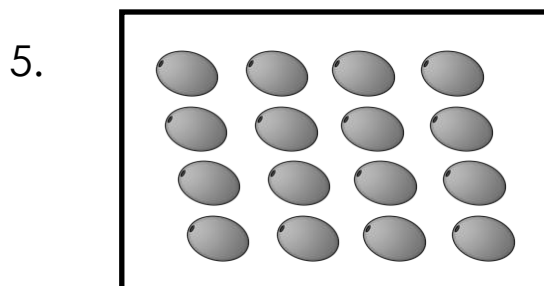
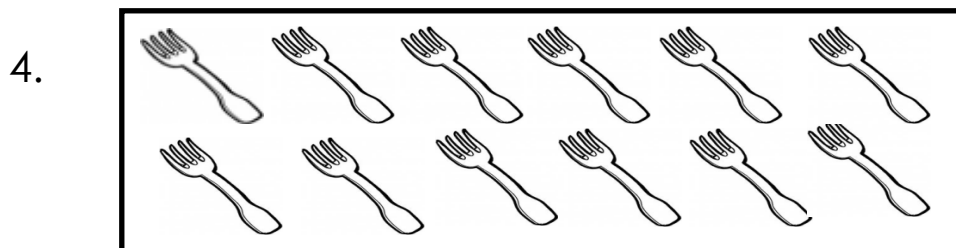
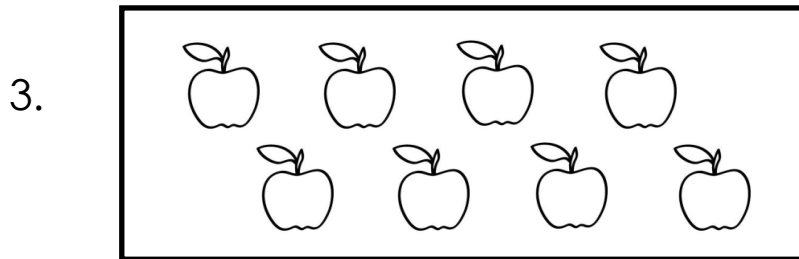
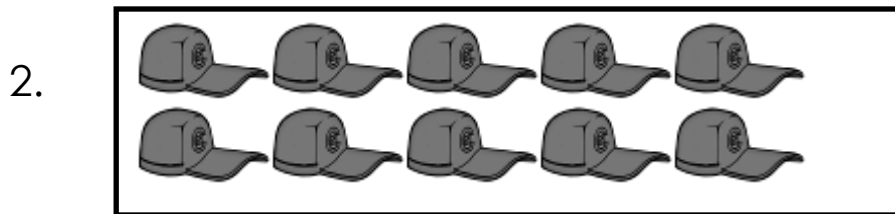

Kabuuang bilang ng yoyoi ni Nora.

May 6 na yoyo si Nora bago niya binigyan ng kalahati ang kaniyang kuya.

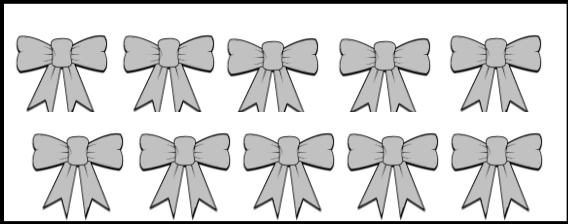
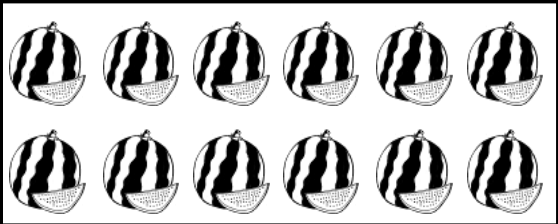
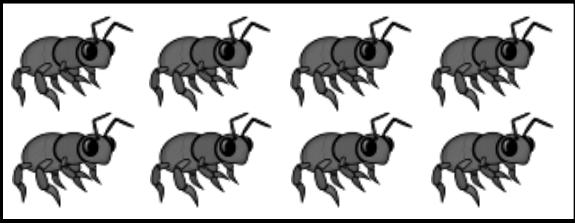

Pagsasanay 1

Lagyan ng ekis (X) ang $\frac{1}{2}$ ng bawat **set**. Isulat sa inyong kuwaderno ang bilang na kumakatawan sa $\frac{1}{2}$ ng **set**.

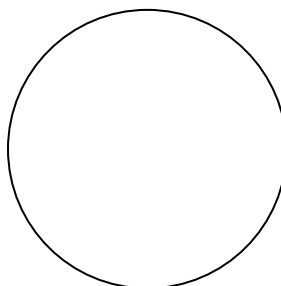
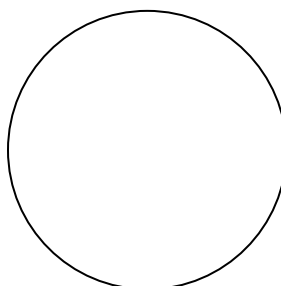
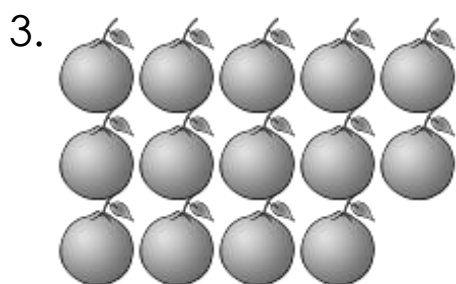
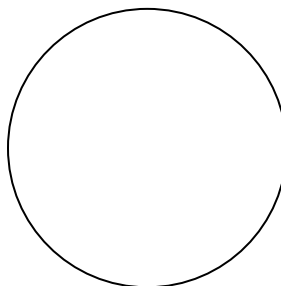
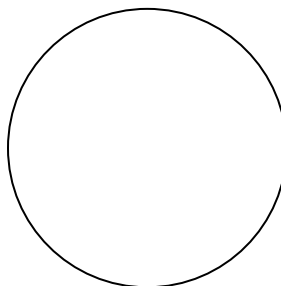
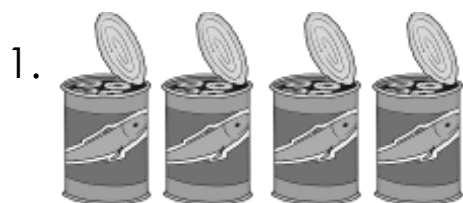
Pagsasanay 2

Gamit ang linya, hatiin ang mga bagay sa dalawang set na may magkaparehong dami. Ilan ang mga bagay sa bawat **set**? Piliin ang sagot sa mga bilang sa kanan at bilugan. (Magbibigay ang guro ng sipi ng pagsasanay).

1.		1	2	4
2.		5	6	10
3.		12	8	6
4.		8	4	1
5.		6	7	14

Pagsasanay 3

Iguhit sa loob ng bilog ang kalahating dami ng mga bagay sa **set**. Gawin ito sa inyong kuwaderno.

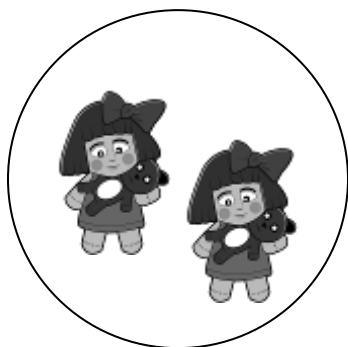
Pagsasanay 4

Basahin at sagutin ang sumusunod na tanong.
Bilugan ang letra ng tamang sagot. Isulat sa papel ang inyong sagot.

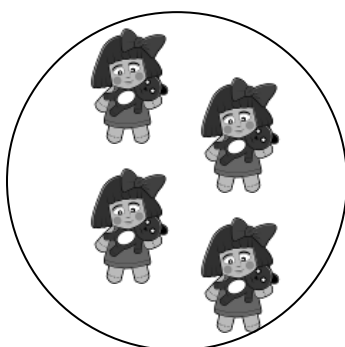
1. Ang 2 laruan ay nagpapakita ng kalahati ng isang **set** ng laruan.

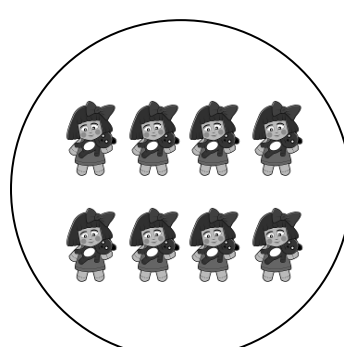
Alin ang nagpapakita ng **set** ng laruan?

A

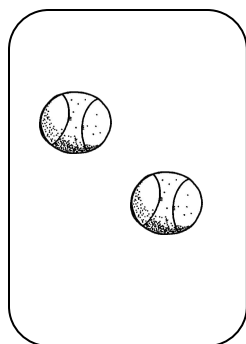
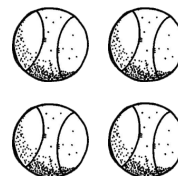

B

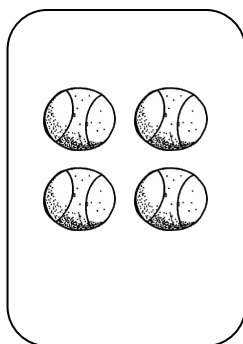

C

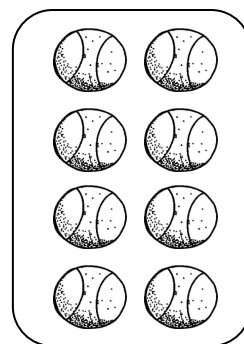
2. Ang mga bolang ito ay kalahati ng isang **set**.
Sa aling **set** nagmula ang kalahati ng bola?

A

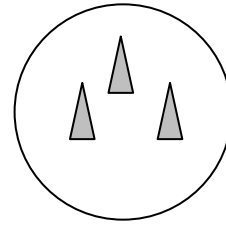

B

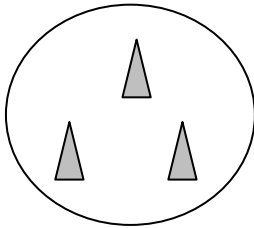

C

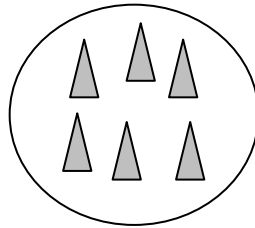
3. Ang tatlong tatsulok ay nagpapakita ng kalahati ng isang **set** ng tatsulok.

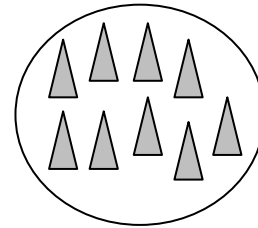
Alin ang nagpapakita ng set ng tatsulok?

A

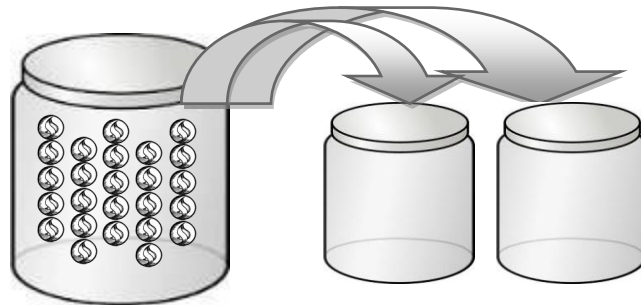
B

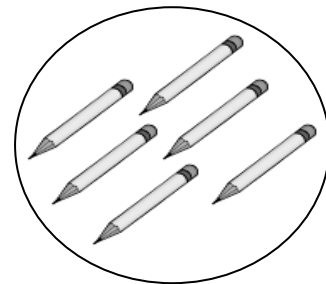
C

Gawaing-bahay

1. May malaking garapon ng mga holen si Popoy. Gusto niyang ilipat ang mga holen sa dalawang maliit na garapon. Idrowing ang mga holen na may parehong dami sa bawat garapon.

2. Ang 6 na lapis ay kalahati ng isang **set** ng lapis. Idrowing ang set ng lapis na may tamang bilang.

Sangkapat $\frac{1}{4}$ ng isang Set

Pampasiglang Gawain

May pasalubong na isang kahong hopia ang tatay para sa kaniyang apat na anak. Kung ang isang kahon ay may walong hopia, ilang hopia ang matatanggap ng bawat bata?

Paglutas 1: Isagawa

Bata 1

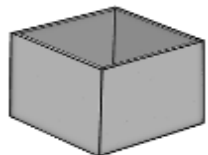
Bata 2

Bata 3

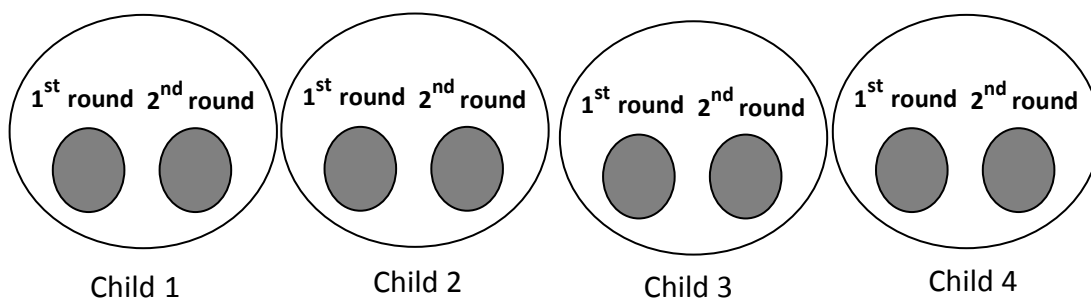
Bata 4

Bawat bata ay makatatanggap ng dalawang hopia mula sa tatay.

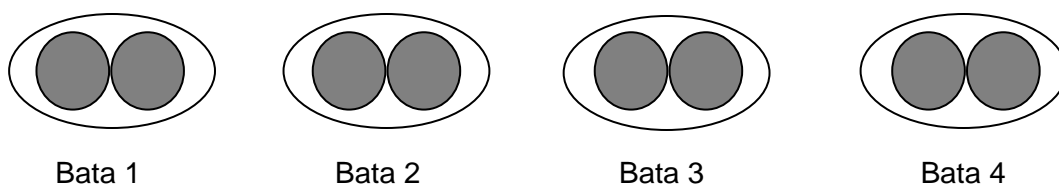
Paglutas 2: Paggamit ng **Counters**

- a. Bumuo ng 4 na pangkat. Sa unang **round** bigyang 1 **counter** ang bawat pangkat. Pagkatapos bigyan muli ng 1 **counter** sa pangalawang **round**. Bawat pangkat ay may 2 **counters**.

Bawat bata ay may natanggap na 2 piraso ng hopia mula sa tatay.

- b. Bumuo ng 4 na pangkat. Bigyan ng 2 counter ang bawat pangkat ng sabay-sabay. Kaya bawat bata ay tumanggap ng 2 **counter**.

Bawat bata ay makatatanggap ng dalawang hopia. Pansinin na ang dalawang hopiang ibinigay sa 4 na bata ay $\frac{1}{4}$ ng 8 hopia na pasalubong ng tatay.

Tandaan:

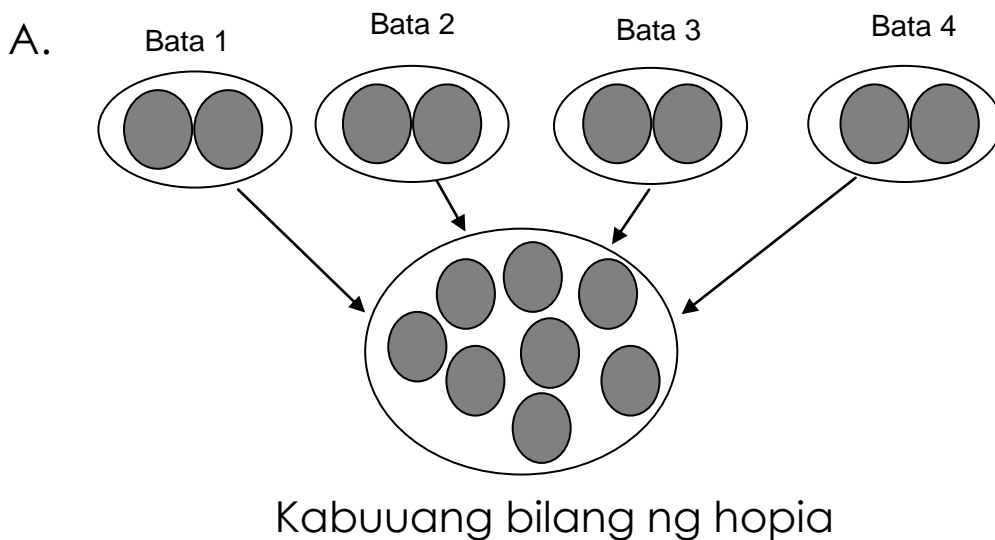
Upang makuha ang $\frac{1}{4}$ ng isang **set**, apat na magkakaparehong dami ng bagay ng isang **set** o pangkat na mga bagay sa bawat **set** ang bumubuo ng $\frac{1}{4}$ ng **set**.

Pagpapalawak na pang-unawa

Ngayong alam mo na, na ang $\frac{1}{4}$ ay bahagi ng isang pangkat. Paano mo malalaman kung saang pangkat nagmula ang $\frac{1}{4}$ na bahagi?

Ang bawat anak ni tatay ay nakatanggap ng tigdawalang hopia kung ang 2 hopia ay $\frac{1}{4}$ ng kabuuang bilang ng mga hopia. Ilang pirasong hopia ang pasalubong ni tatay?

Maaaring paraan ng paglutas:

B.

$$2 + 2 = 4$$

$$4 + 2 = 6$$

$$6 + 2 = 8$$

Walong pirasong hopia ang pasalubong ni tatay.

Tandaan:

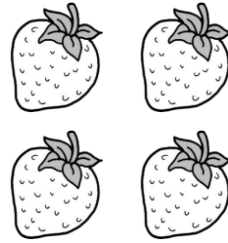
Kung ang ibinigay na **set** ng mga bagay ay $\frac{1}{4}$ ng isang **set**. Upang malaman kung saang **set**/pangkat ito nagmula:

- a. Bumuo ng 3 iba pang pangkat na may magkakasindami ng laman. Pagsama-samahin ang laman ng 4 na pangkat upang makabuo ng isang bagong pangkat. Sa pangkat na ito nagmula ang $\frac{1}{4}$.
- o
- b. Bilangin ang mga bagay sa loob ng pangkat. Isulat ang bilang sa ilalim ng bawat pangkat. Pagsamahin ang mga bilang. Ang sagot sa pinagsamang bilang ay ang pangkat kung saan nagmula ang $\frac{1}{4}$.

Pagsasanay 1

Alin ang nagpapakita ng $\frac{1}{4}$ ng bawat **set**/pangkat ng mga bagay. Isulat sa inyong kuwaderno ang letra ng iyong sagot.

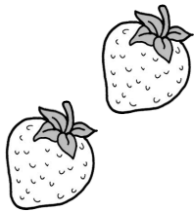
1. Ibinigay na **set**/pangkat:

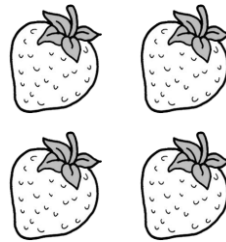
A

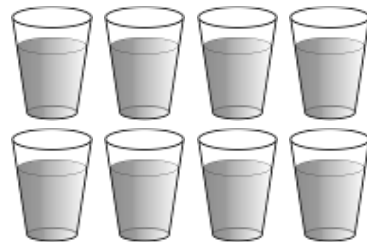
B

C

2. Ibinigay na **set**/pangkat:

A

B

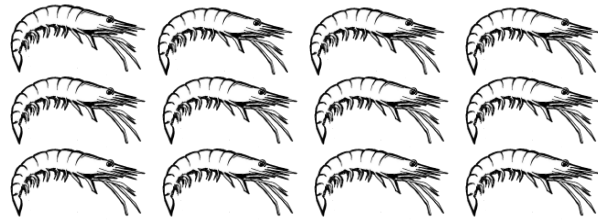

C

3.

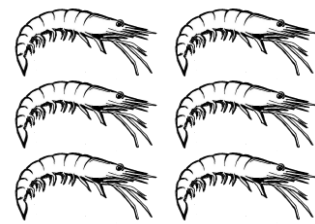
4. Ibinigay na **set**/pangkat:

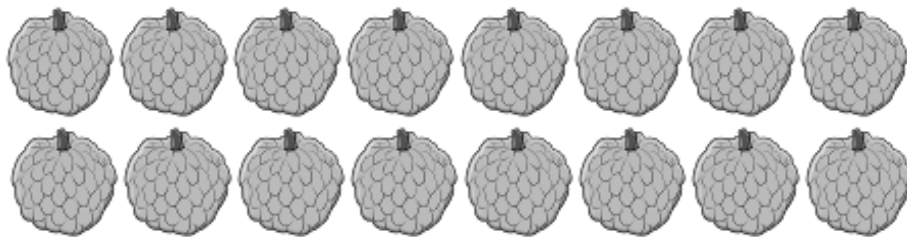
A

B

C

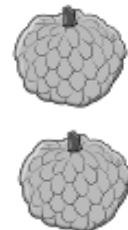
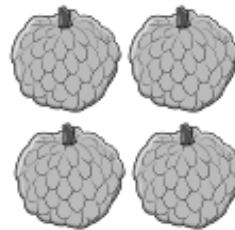
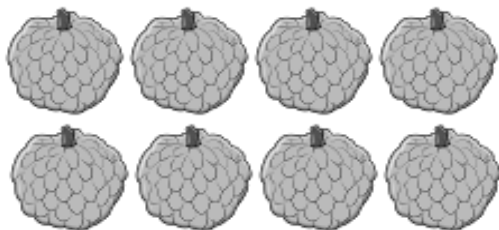
5. Ibinigay na **set**/pangkat:

A

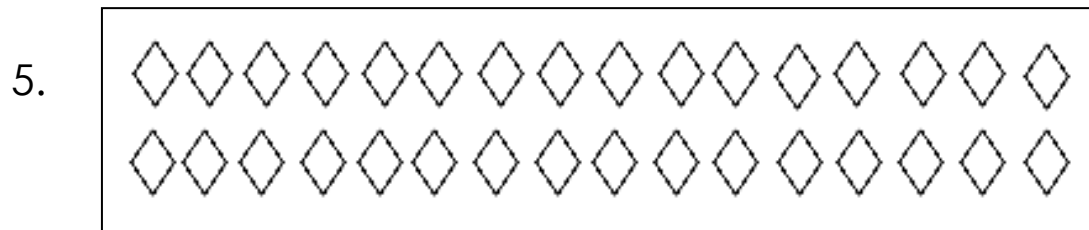
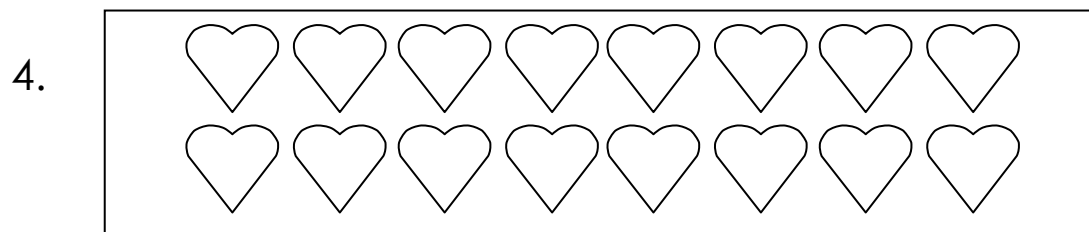
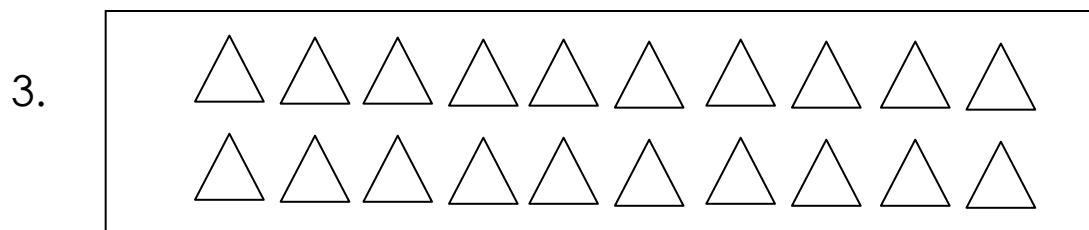
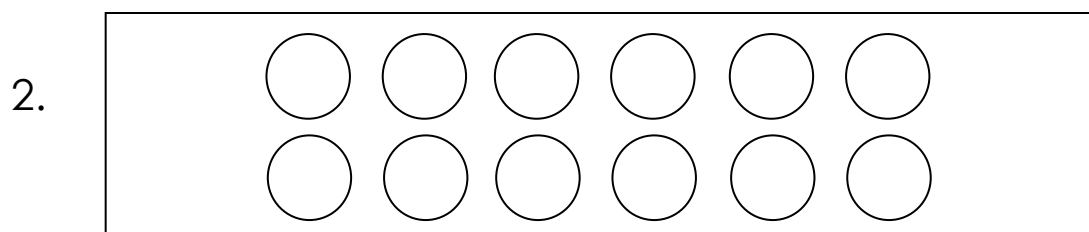
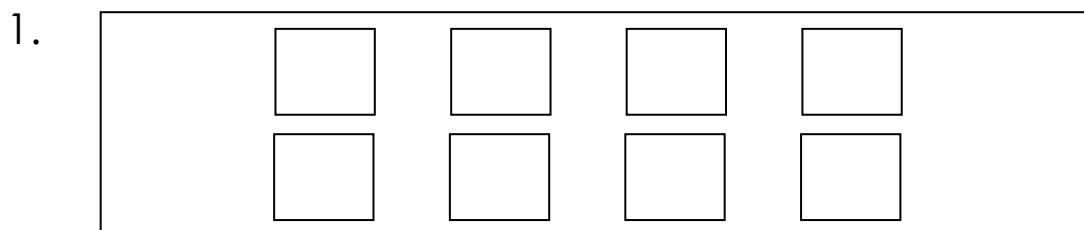
B

C

Pagsasanay 2

Kulayan ang $\frac{1}{4}$ ng bawat **set**. Gawin ito sa inyong kuwaderno.

Pagsasanay 3

Hatiin sa apat na magkakapareho ng dami ang mga bagay sa pangkat. Gamitin ang patayong guhit sa paghahati. Isulat sa nakalaang patlang ang inyong sagot. Sinagutan na ang bilang 1. (Magbibigay ang guro ng sipi ng pagsasanay).

1.

Bilang ng mga bagay sa bawat pangkat: 1

2.

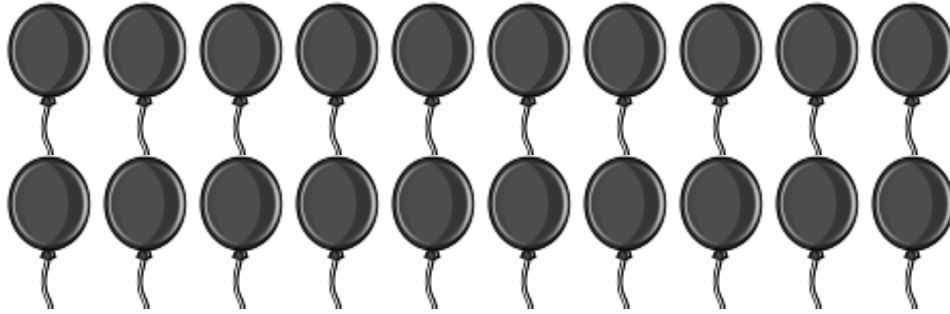
Bilang ng mga bagay sa bawat pangkat:

3.

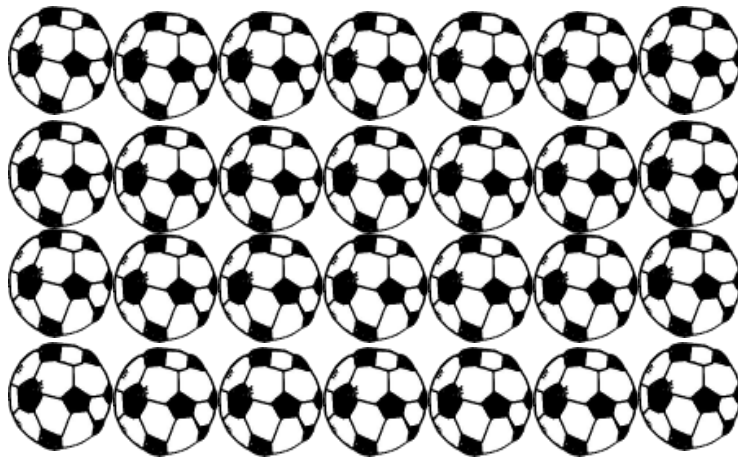
Bilang ng mga bagay sa bawat pangkat:

4.

Bilang ng mga bagay sa bawat pangkat: _____

5.

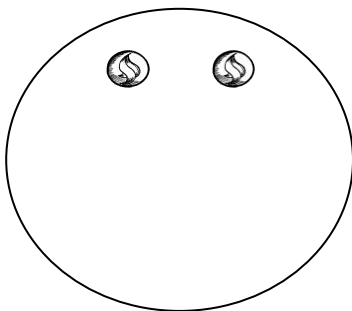

Bilang ng mga bagay sa bawat pangkat: _____

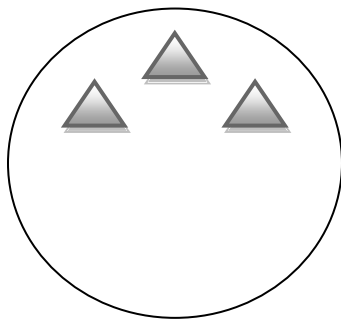
Pagsasanay 4

Iguhit sa inyong kuwaderno ang angkop na dami ng bagay na dapat idagdag upang mabuo ang bawat pangkat.

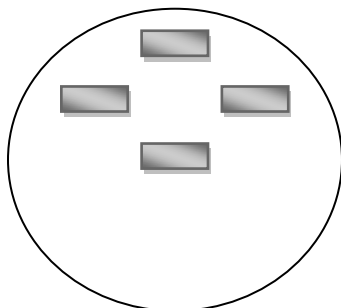
1. Ang 2 holen ay $\frac{1}{4}$ ng isang pangkat ng holen.

2. Ang 3 tatsulok ay $\frac{1}{4}$ ng isang pangkat ng tatsulok.

3. Ang 4 na parihaba ay $\frac{1}{4}$ ng isang pangkat ng mga parihaba.

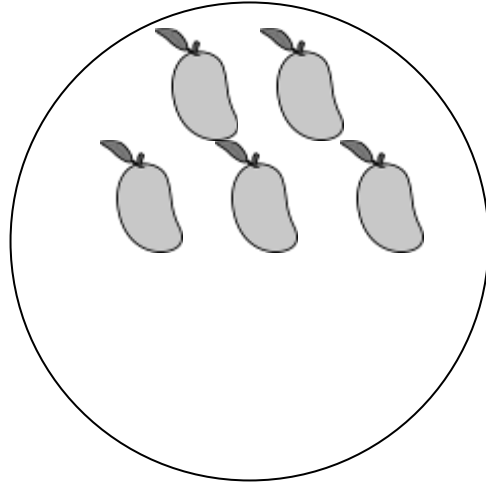

Gawaing-bahay

- A. Iguhit sa kanang kahon ang $\frac{1}{4}$ ng mga bagay mula sa pangkat na nasa pagkatapos ng tanong. Iguhit sa isang papel.

1. 	$\frac{1}{4}$ ng 16?
2. 	$\frac{1}{4}$ ng 20?
3. 	$\frac{1}{4}$ ng 24?

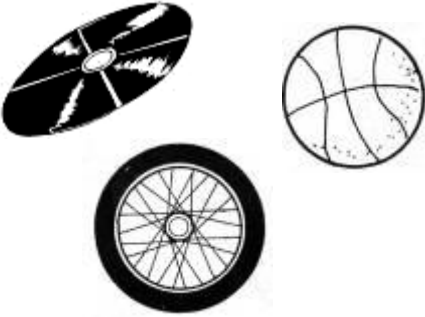
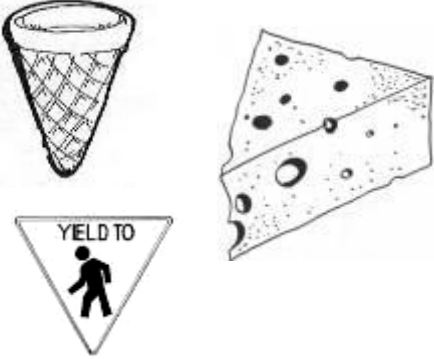
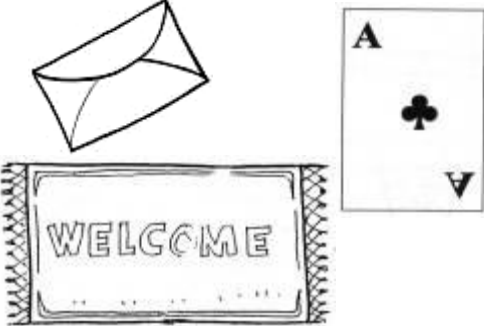
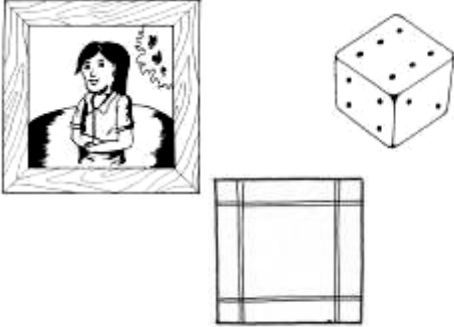
- B. Ang 5 mangga ay $\frac{1}{4}$ na ng isang **set** ng mangga. Iguhit sa loob ng bilog ang tamang bilang ng mangga na dapat nalaglag upang mabuo ang pangkat.

- C. Ang $\frac{1}{4}$ ng **set**/pangkat ng itlog ay 6. Ilang itlog ang kailangan upang mabuo ang **set**/pangkat. Iguhit ang iyong sagot sa isang papel.

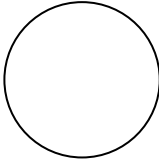
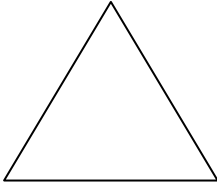
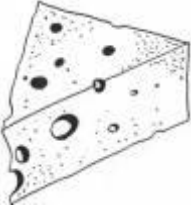
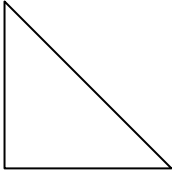
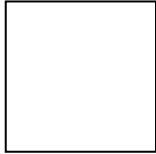
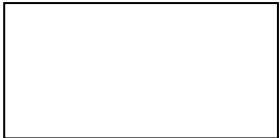

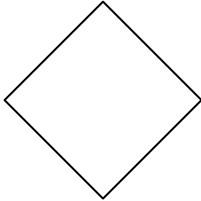

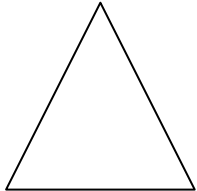
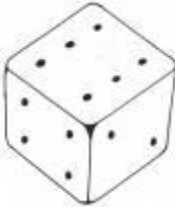
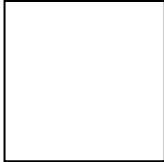
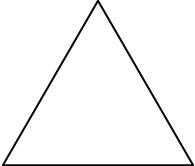
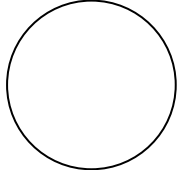
Hugis ng mga Bagay

Pampasiglang Gawain

 <p>Bilog</p> <p>Ang bilog ay hugis na walang sulok at gilid.</p>	 <p>Tatsulok</p> <p>Ang tatsulok ay hugis na may 3 sulok at 3 gilid.</p>
 <p>Parihaba</p> <p>Ang parihaba ay hugis na may 4 na sulok at 4 na gilid. Ang 2 magkatapat na gilid ay may pantay na sukat.</p>	 <p>Parisukat</p> <p>Ang parisukat ay hugis na may 4 na sulok at apat na gilid. Magkakasing haba o magkakapareho ng haba ng bawat gilid.</p>

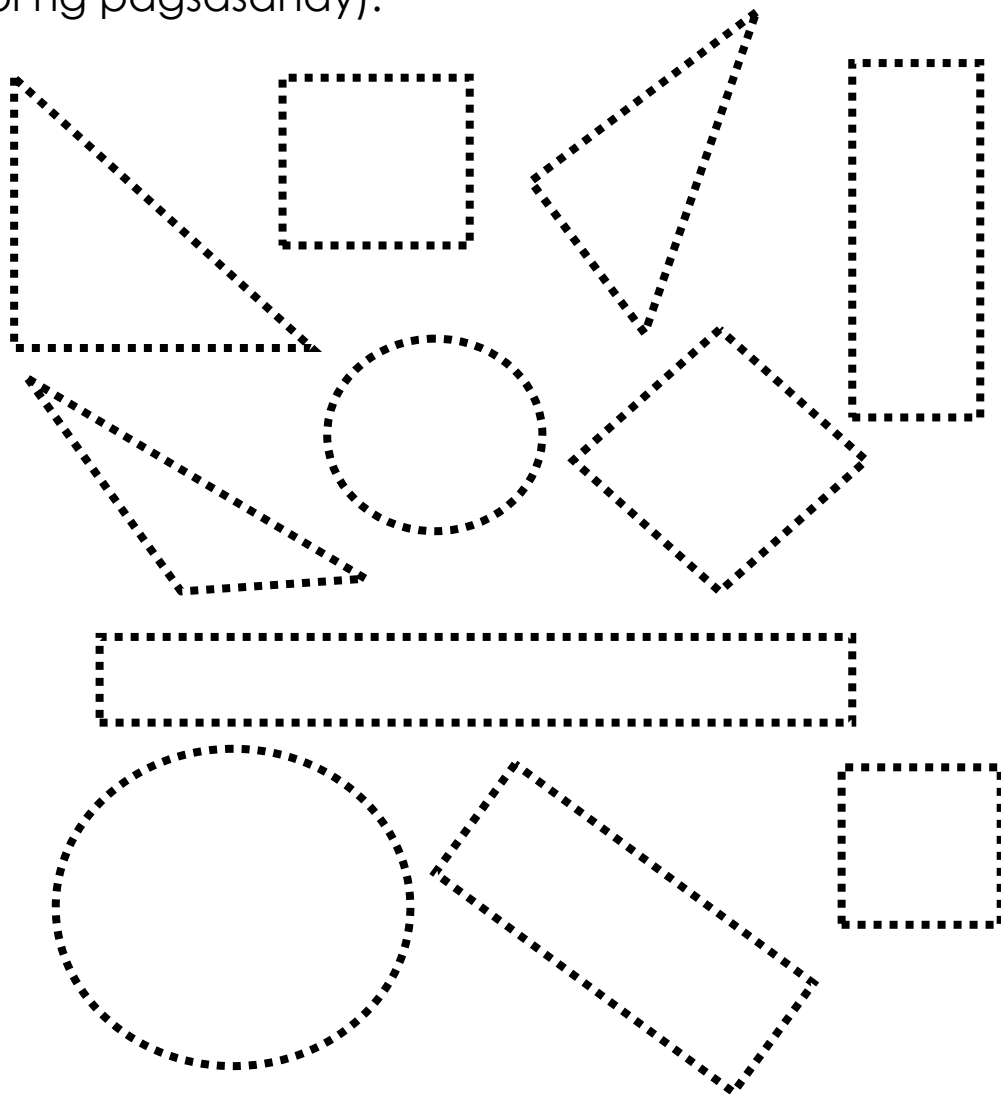
Pagsasanay 1

Bilugan ang angkop na hugis ng mga bagay na nasa kaliwa.

Pagsasanay 2

Gupitin ang mga hugis. Pangkatin ang mga ito ayon sa gusto mong pagpapangkat. Idikit ang mga ito sa isang hiwalay na papel. (Magbibigay ang guro ng sipi ng pagsasanay).

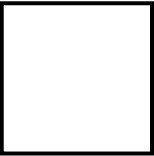

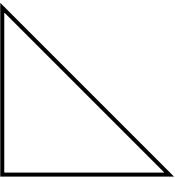
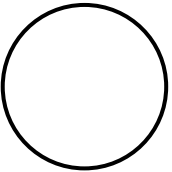

Gawaing-bahay

Tingnan ang mga bagay sa inyong tahanan na may hugis parisukat, parihaba, bilog, at tatsulok. Iguhit ang mga bagay at kulayan.

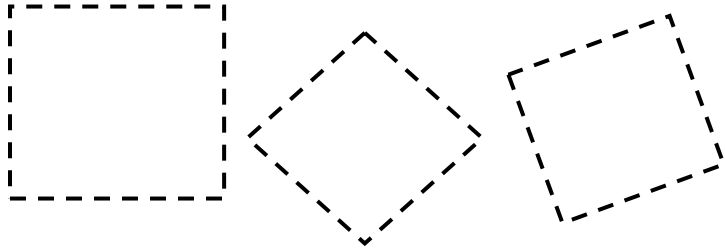
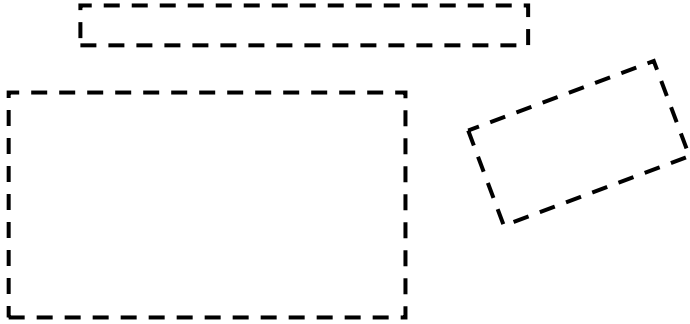
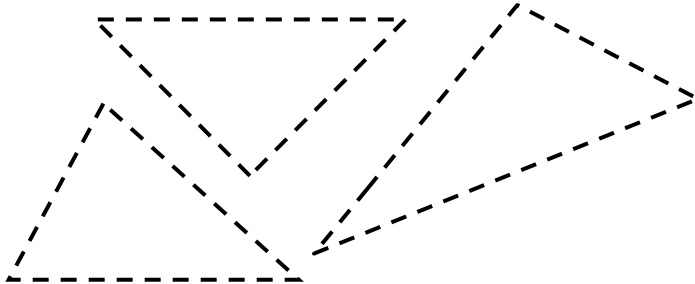
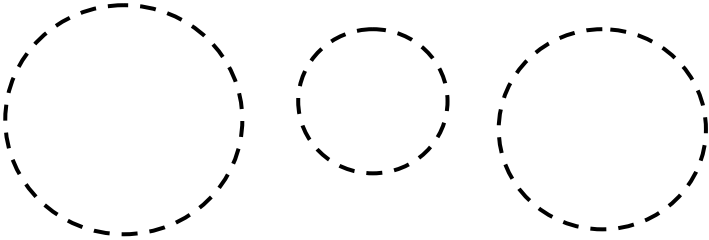
Pagguhit ng Hugis

Pampasiglang Gawain

	Parisukat	Ang parisukat ay may <ul style="list-style-type: none">• 4 na tuwid at magkakasing habang gilid.• 4 na sulok
	Parihaba	Ang parihaba ay may <ul style="list-style-type: none">• 4 na tuwid na gilid, ang 2 magkatapat na gilid ay may pantay na haba.• 4 na sulok.
	Tatsulok	Ang tatsulok ay may <ul style="list-style-type: none">• 3 tuwid na gilid• 3 sulok
	Bilog	Ang bilog ay <ul style="list-style-type: none">• Walang gilid• Walang sulok

Pagsasanay 1

Bakatin ang mga hugis. Sundin ang putol-putol na guhit. (Magbibigay ang guro ng sipi ng pagsasanay).

Parisukat	
Parihaba	
Tatsulok	
Bilog	

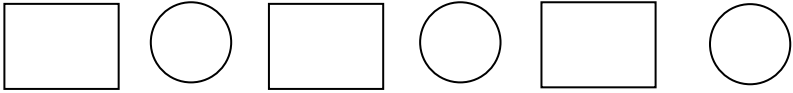
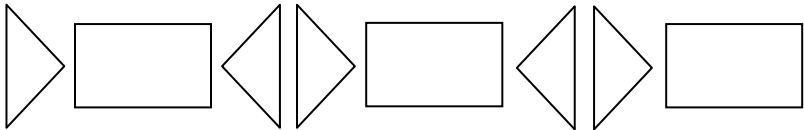
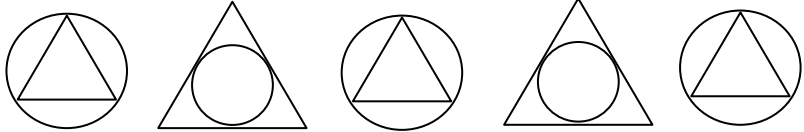
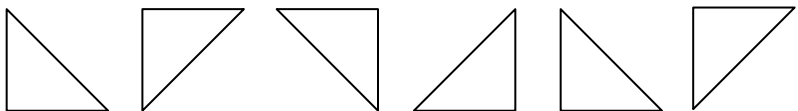
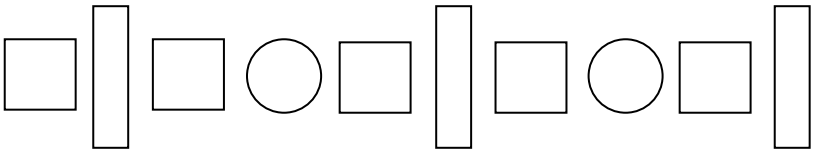
Pagsasanay 2

Idrawing ang hugis sa inyong kuwaderno.

tatsulok	parihaba
parisukat	bilog

Pagsasanay 3

Idrawing sa inyong kuwaderno ang susunod na hugis.

Gawaing-bahay

Magdrowing o magdisenyo gamit ang hugis na tatsulok, parisukat, bilog, at parihaba.
Kulayan ang inyong drowing o disenyo.

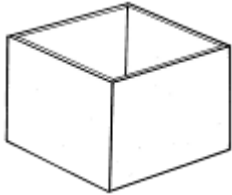
Three-Dimensional Objects

Pampasiglang Gawain

**rectangular
box**

Ang parihabang kahon ay may 6 na parihabang gilid.

Square box

Ang parisukat na kahon o **cube** ay may 6 na parisukat na gilid.

**cylindrical
can**

Ang pabilog na lata ay may 2 pabilog na gilid at isang **surface**.

cone

Ang apa ay may isang pabilog na gilid at isang **surface**.

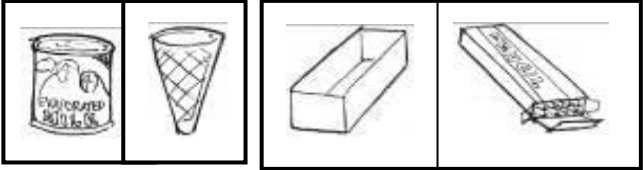
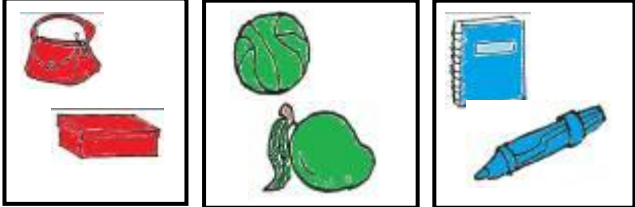

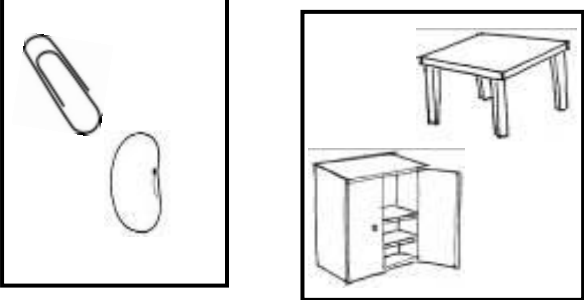

ball

Ang bola ay may isang **surface**.

Pagsasanay 1

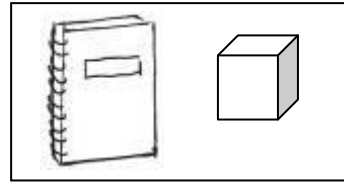
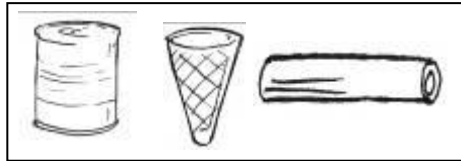
Alamin kung paano pinangkat ang mga bagay.
Sinagutan na ang unang bilang para sa iyo.

<p>1.</p> 	<p>Hugis ng mga gilid</p> <p>Bilang ng mga gilid</p>
<p>2.</p> 	<p>Kulay</p> <p>Materyal</p>
<p>3.</p> 	<p>Haba</p> <p>Hugis</p>
<p>4.</p> 	<p>Kulay</p> <p>Sukat</p>

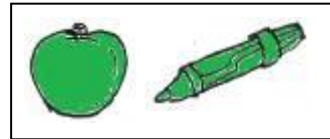
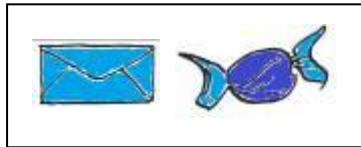
Pagsasanay 2

Saang pangkat kasama ang bagay?
Ituro ang pangkat sa pamamagitan ng **arrow**.
Sinagutan na ang bilang isa para sa iyo.

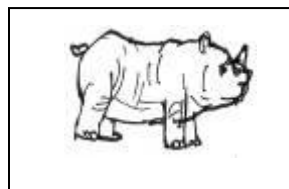
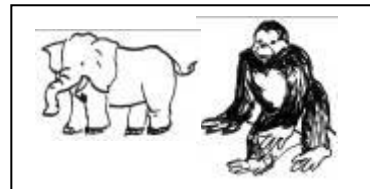
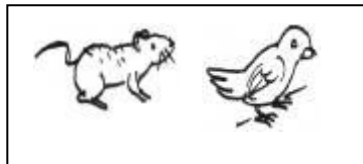
1.

2.

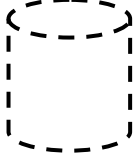
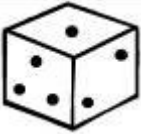
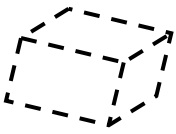

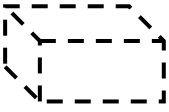

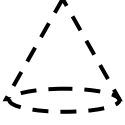

3.

Pagsasanay 3

Bakatin ang larawan sa pangalawang hanay, iguhit sa pangatlo at isulat ang ngalan nito sa pang-apat. (Magbibigay ang guro ng sipi ng pagsasanay).

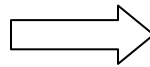
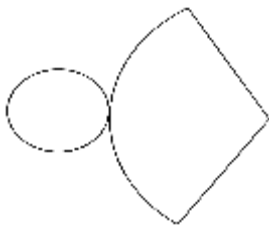
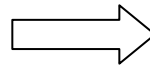
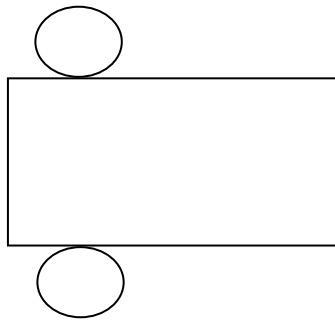
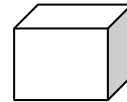
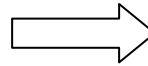
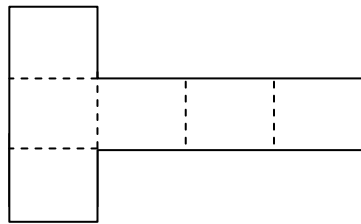
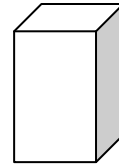
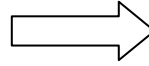
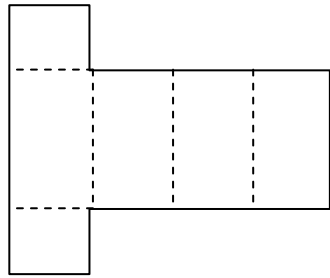
Gawaing-bahay

Tingnan ang mga bagay sa inyong tahanan na may hugis ang parihabang kahon, pabilog na lata, apa, at bola. Iguhit ang mga ito.

Pagbuo ng mga Salitang Hugis

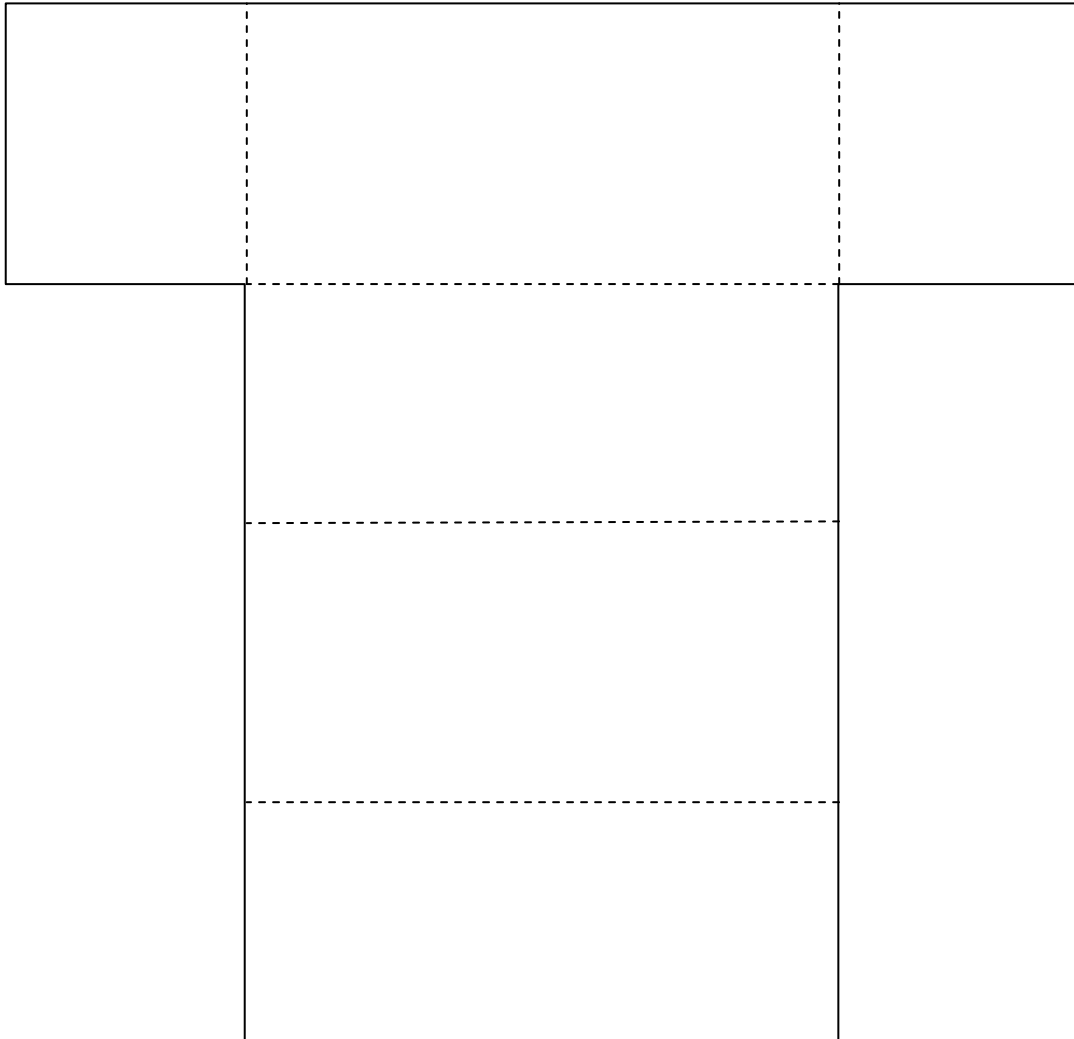
Pampasiglang Gawain

Kung itutupi o ititiklop ang mga **net** at lalagyan ng **tape** ang mga gilid, mabubuo ang sumusunod na bagay.

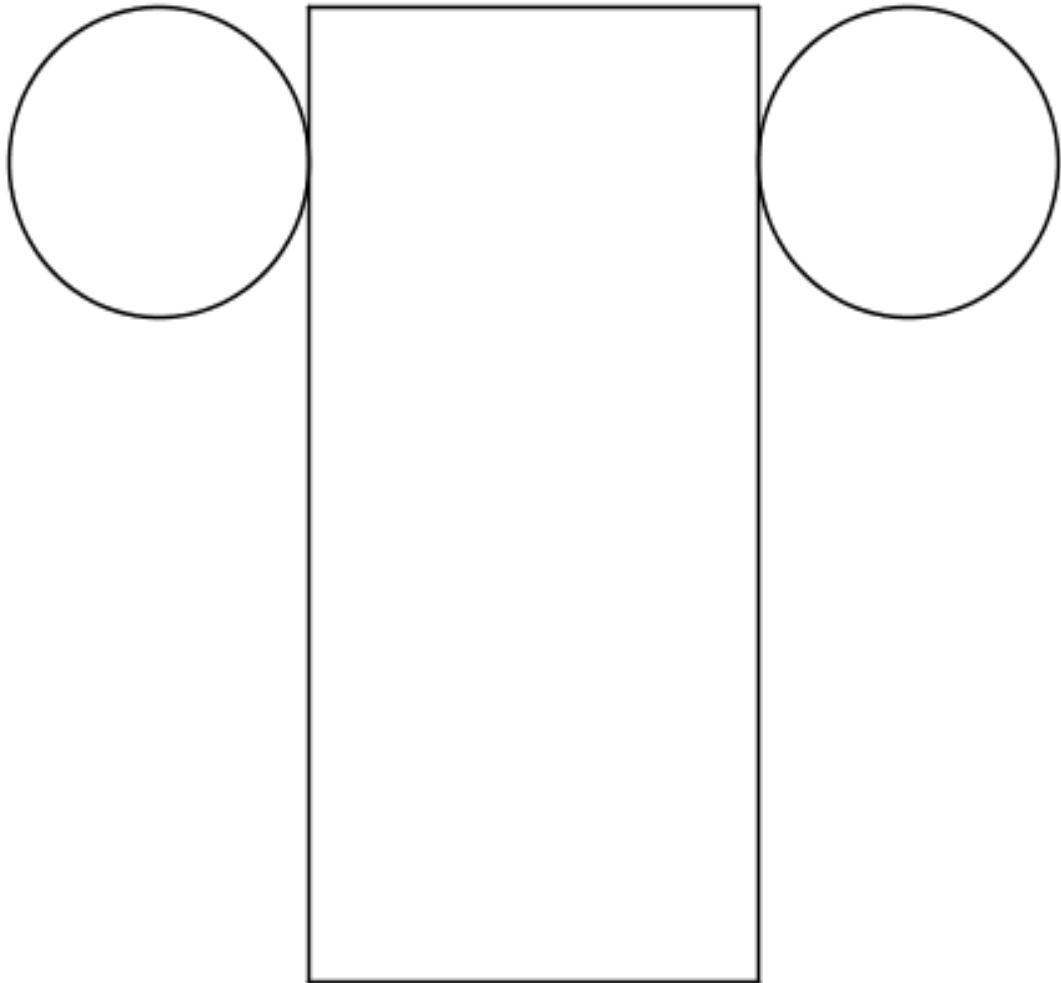

Pagsasanay 1

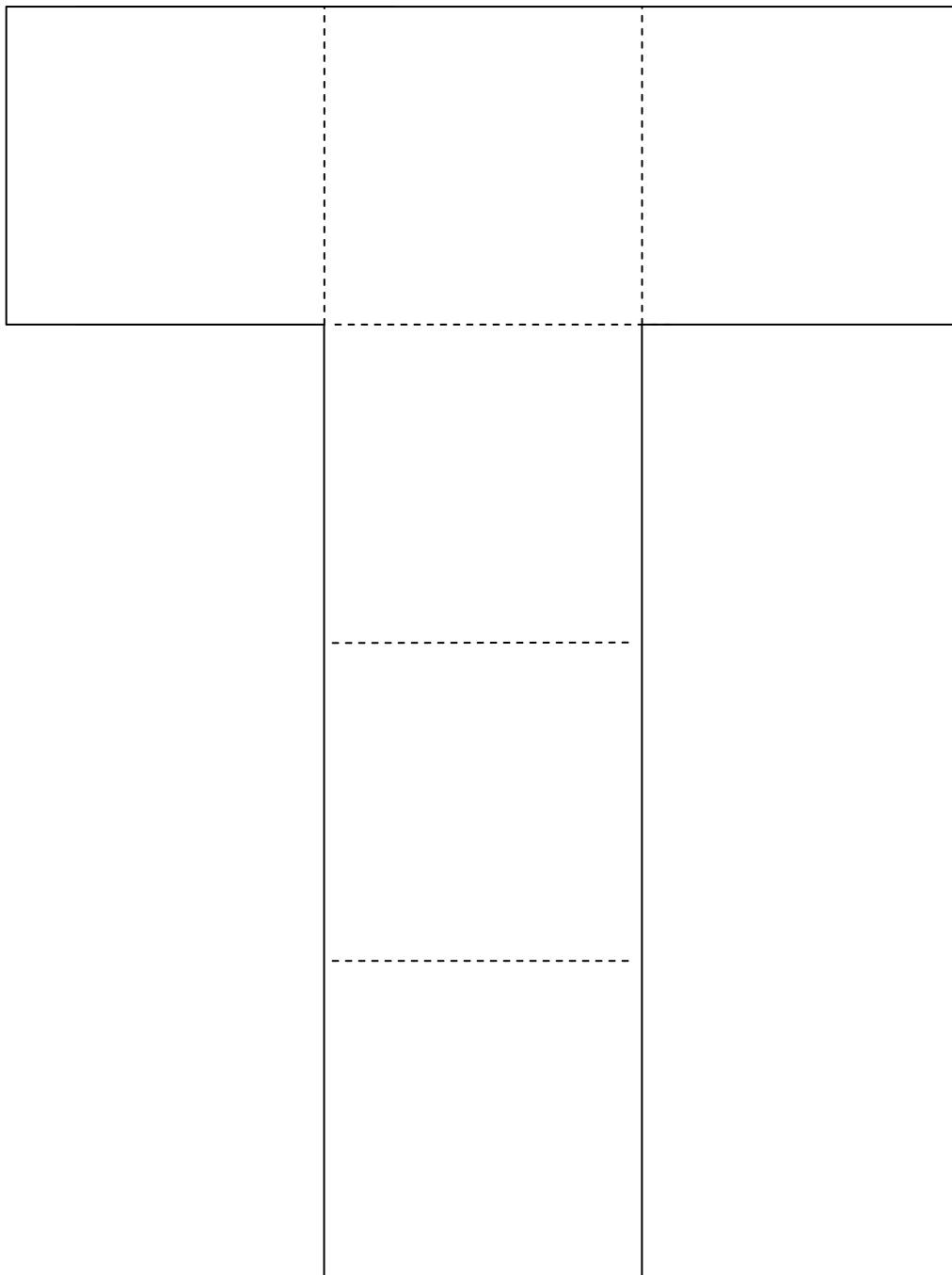
Gupitin ang **net** at bumuo ng isang parihabang kahon.

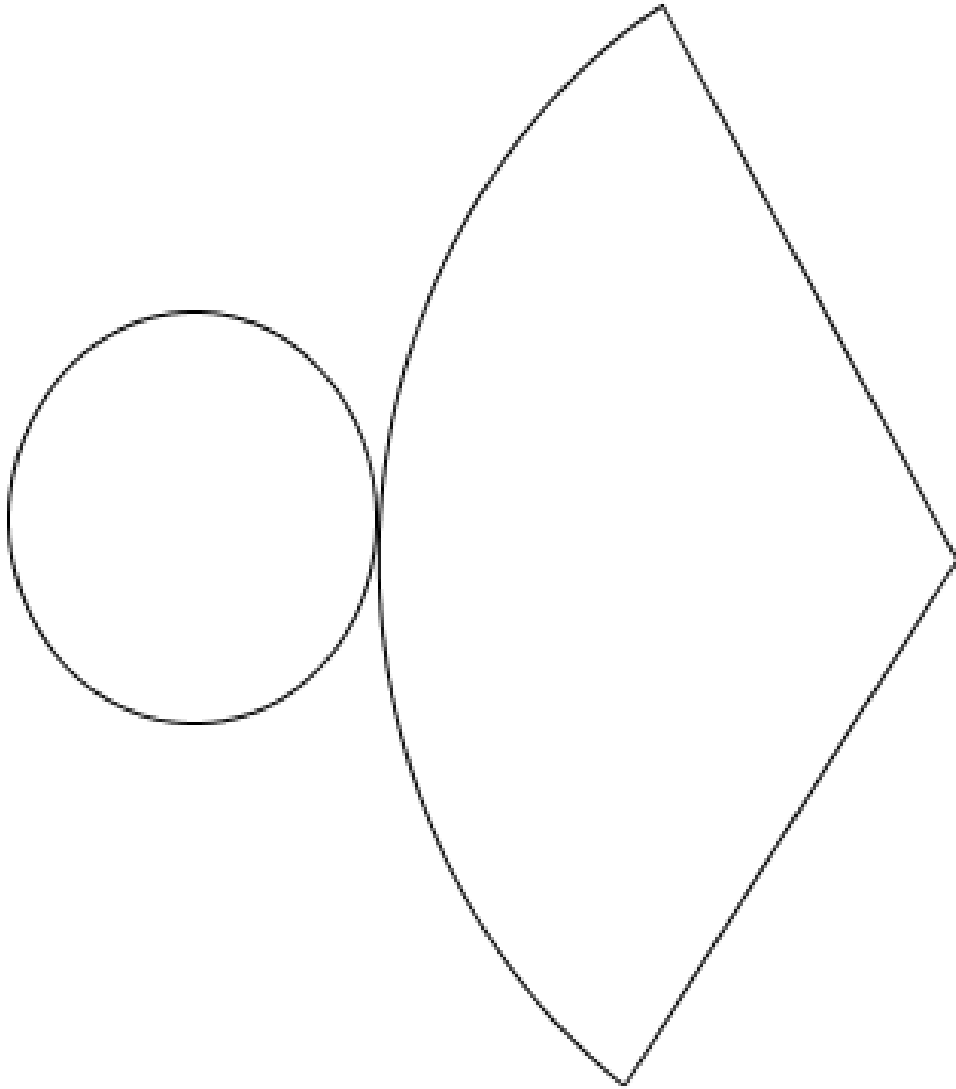
Gupitin ang **net** at ng isang pabilog na kahon.

Gupitin ang **net** at bumuo ng isang **cube**.

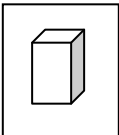
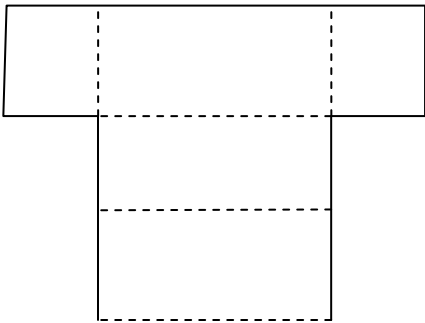
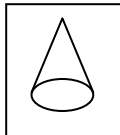
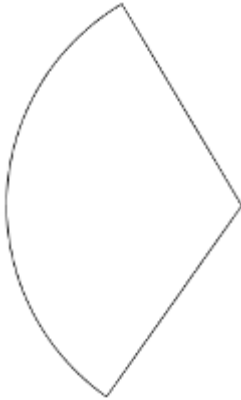
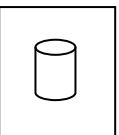
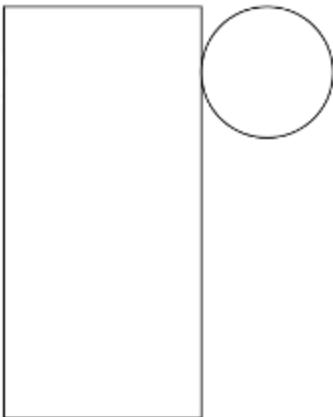
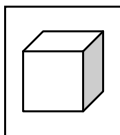
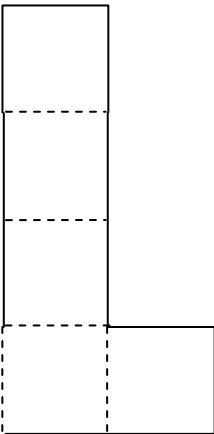

Gupitin ang **net** at bumuo ng isang hugis-apa.

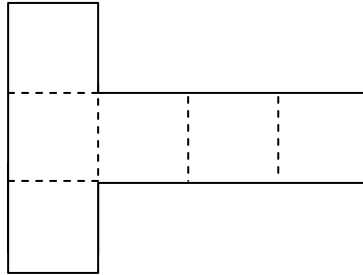
Pagsasanay 2

Anong bahagi ng **net** ang wala? Iguhit ang nawawalang bahagi upang mabuo ang hugis.

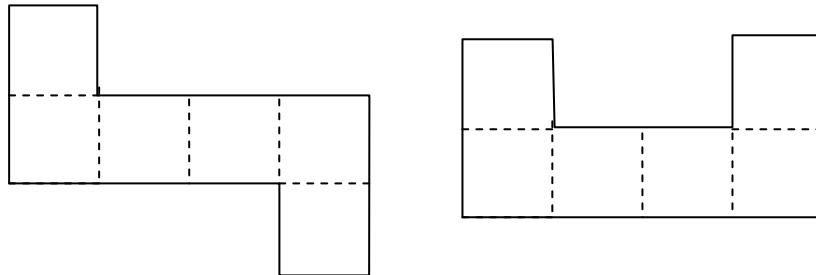
 	
 	

Gawaing-bahay

1. Ipinakikita sa ibaba ang isang **net** ng isang **cube**.

Ang dalawang **net** ba na ipinakikita sa ibaba ang siya ring **net** ng isang **cube**?

2. Humanap ng isang parihabang kahon, isang **cube**, isang pabilog na kahon, o isang sumobrang papel. Kopyahin ang **net** nito. Gupitin ang **net** na ito at buuin ang bagay. Ihambing ito sa orihinal.

Bilang at Katangian ng mga Patterns

Pampasiglang Gawain

Nakadalo ka na ba sa pagtitipon sa isang **birthday party**?

Ano-ano ang nakita mo sa **party**?

Tingnan ang mga payasong ito.

1. Ano-anong kulay ang nakita mo?
2. Ano-anong hugis ang nakita mo?
3. Ano-anong hugis ang paulit-ulit?
4. Ano-anong kulay ang inulit-inulit?

Tingnan ang mga litratong ito.

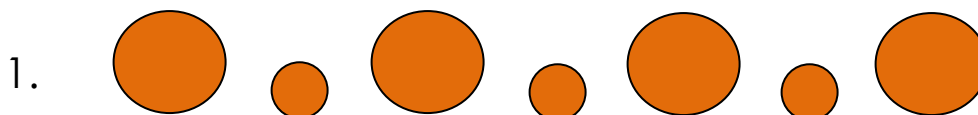

Ano-anong bagay ang nakikita mo?

1. Ano-anong kulay ang nakikita mo?
2. Nakakikita ka ba ng mga paulit-ulit na **pattern** sa mga bagay?

Pagsaliksik sa Payak na **Patterns**

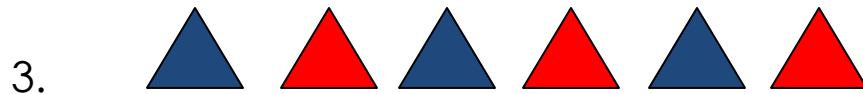
Masdan ang sumusunod na **pattern** mula sa kaliwa papunta sa kanan. Ano ang nagbabago? Ano ang nanatiling pareho?

Ano ang kasunod?

Ano ang kasunod?

Ano ang kasunod?

Ano ang kasunod?

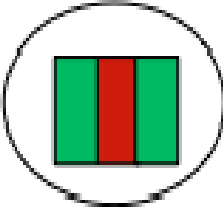

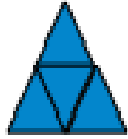
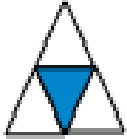
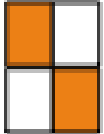
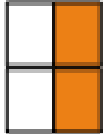
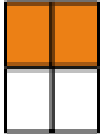
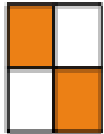
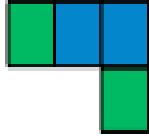
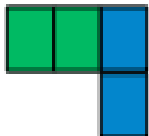
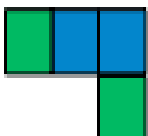
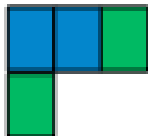

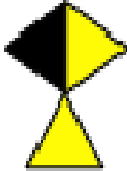

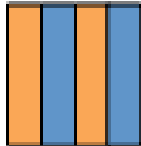

Ano ang kasunod?

Tandaan

Ang **pattern** ay isang bagay na paulit-ulit ayon sa karaniwang paraan. Maaaring ang hugis, kulay, direksiyon, o bilang ang pag-uulit.

Pagsasanay 1

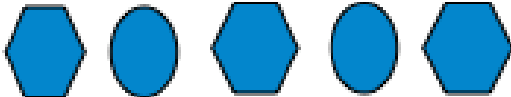
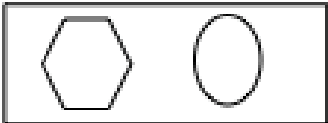
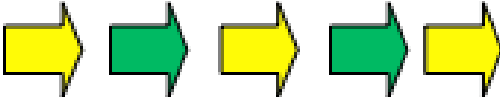
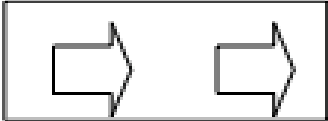
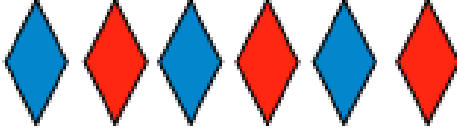
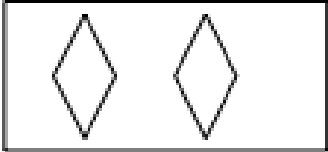
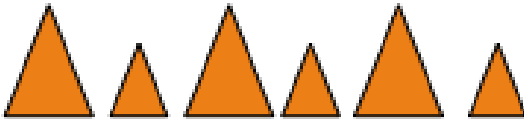
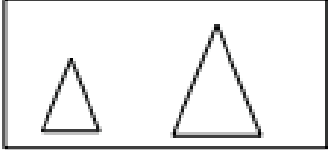
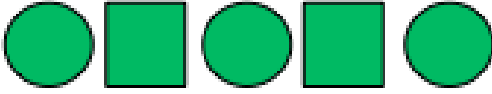
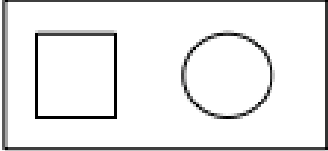
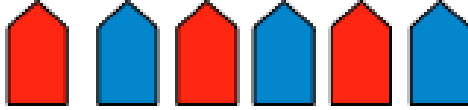
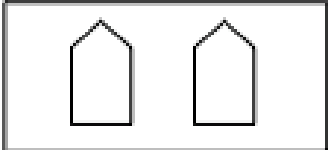
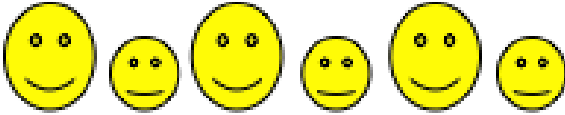
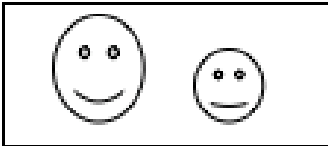
Aling anyo sa kanan ang kapareho ng nasa kaliwa?
Bilugan mo ang sagot.

1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					

Pagsasanay 2

Kulayan ang bagay upang mabuo ang **pattern**.

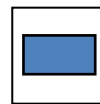
Halimbawa:

Pagsasanay 3

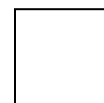
Iguhit at kulayan ang dapat na kasunod sa **pattern**.
Bilugan kung ano ang nabago sa **pattern**.

Halimbawa:

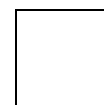
Pagbabago sa hugis kulay laki

1.

Pagbabago sa hugis kulay laki

2.

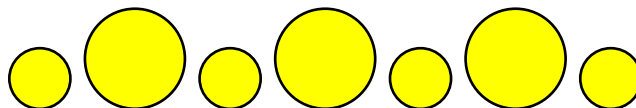
Pagbabago sa hugis kulay laki

3.

Pagbabago sa hugis kulay laki

4.

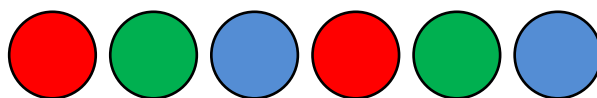
Pagbabago sa hugis kulay laki

5.

Pagbabago sa hugis kulay laki

6.

Pagbabago sa hugis kulay laki

Pagsasanay 4

Isulat ang kasunod na bilang ayon sa **pattern**.

Halimbawa: 1 1 2 2 3 3 4

4

1. 1 3 5 7 9 11 13

2. 5 10 15 20 25 30 35

3. 5 6 5 6 5 6 5

4. 1 1 1 2 2 2 3

5. 3 6 9 12 15 18 21

6. 1 5 9 13 17 21 25

7. 2 5 8 11 14 17 20

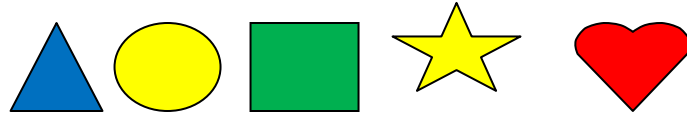
8. 10 20 30 40 50 60 70

9. 2 6 10 14 18 22 26

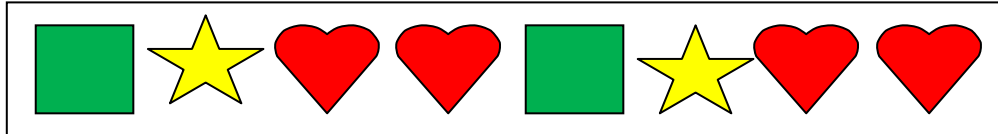
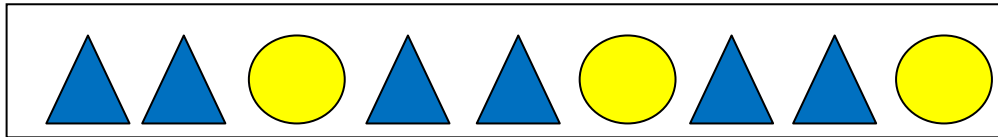
10. 1 6 11 16 21 26 31

Gawaing-bahay

1. Gumawa ng mga **pattern** gamit ang mga kapareho na hugis na ito.

Halimbawa:

2. Maghanda ng **pattern** na magagamit sa gilid ng **bulletin board** sa silid-aralan.